

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В.Полтавець, в.о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г.Федорчук, А. В.Матвійчук, О. І.Макарова, С. М.Польовик, Т. І.Третяк,
Н. О.Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А.Ставерська, Т. О.Петрова, П. Ф.Стоян,
Д. В.Павленко, М. І.Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 5 (111)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1 – 15 березня 2020 р.)

Київ 2020

ЗМІСТ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ.....	4
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	12
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА.....	16
НАТО.....	24
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	24
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	27
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	28
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	30
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	30
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	32
ЕКОНОМІКА.....	33
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	33
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС.....	35
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	35
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ.....	38
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	39
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	40
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ.....	43
ІСТОРІЯ.....	43
КУЛЬТУРА ТА НАУКА.....	44
РЕЛІГІЯ.....	45
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	46
КІБЕРТЕРОРИЗМ.....	47
КРИМ.....	48
ДОНБАС.....	50
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	51

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Верховна Рада України на своєму засіданні затвердила склад нового Кабінету Міністрів, який представив парламентаріям прем'єр-міністр Д. Шмигаль. За таке рішення проголосували 277 народних депутатів. «У нас є на сьогодні чотири вакансії в уряді і ми плануємо розширити два напрямки. Тому, звичайно, ми сьогодні ведемо переговори із жінками», – сказав Д. Шмигаль. Також Рада має проголосувати за кандидатури А. Тарана на посаду міністра оборони та Д. Кулеби – на посаду міністра закордонних справ, внесені Президентом України

Верховна Рада призначила новий склад кабінету міністрів // Гомін України. – Toronto, 2020. – 11.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21660/group/5>).

***

Міжнародний оглядач «Комерсанту» М. Юсін прокоментував відставку прем'єр-міністра України О. Гончарука, відмітивши плюси цього для Росії. «Посилюються позиції А. Єрмака, зауважує М. Юсін, нового глави Офісу Президента – по-перше, ця людина все-таки дотримується помірних поглядів і підтримує постійний діловий контакт з представниками Москви, зокрема, з М. Козаком», – зазначив оглядач. «По-друге, Д. Кулеба, який змінить В. Пристайка на посту міністра закордонних справ, більш розсудливий, обережний і не настільки ідеологізований», – підкреслив М. Юсін. Але за великим рахунком, на думку оглядача, ніякого серйозного повороту в українській політиці – ні у внутрішній, ні в зовнішній – не відбудеться – очікуються тактичні зміни, але стратегія залишиться колишньою

«Накопилось взаимное раздражение». Максим Юсин – об отставке премьер-министра Украины Алексея Гончарука = [«Накопичилося взаємне роздратування». Максим Юсін – про відставку прем'єр-міністра України Олексія Гончарука] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 05.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4276779>).

***

Менш ніж через десять місяців після інавгурації Президент України В. Зеленський провів масштабне перезавантаження влади, пишуть автори статті російського видання. Контрольована соратниками Президента Верховна Рада відправила у відставку прем'єр-міністра О. Гончарука, призначивши на його місце Д. Шмигалья. У президентській партії «Слуга народу» стверджують, що в країні сформовано уряд «спокійних технократів». Тим часом опозиція впевнена: В. Зеленський просто вирішив перекласти на О. Гончарука відповідальність за свої провали. Прозвучали в Раді й звинувачення в «контрреволюції»: на міністерський пост повернувся чиновник часів В. Януковича

Шиманов, Матвей. Владимир Зеленский поменял слуг народа. У Украины новый премьер и новое правительство = [Володимир Зеленський змінив слуг народу. В Україні новий прем'єр і новий уряд] / М. Шиманов, П. Тарасенко // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 05.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4276691>).

***

Колишній віце-прем'єр-міністр Д. Шмигаль – новий український прем'єр-міністр. Його попередник О. Гончарук подав у відставку. Д. Шмигаль пообіцяв зосередити увагу на проблемах «промислового виробництва, сільського господарства та соціальних питань» під час перебування на посаді. Він сказав, що у громадян великі очікування і їх терпіння закінчується, а «нам потрібні результати сьогодні». Найважливіші цілі – це припинення війни проти проросійських сепаратистів на сході країни, зміцнення безпеки та «повернення» анексованого Росією Кримського півострова

Denys Schmygal: Neuer Ministerpräsident der Ukraine gewählt = [Денис Шмигаль: обраний новий прем'єр-міністр України] // Die Zeit. – Berlin, 2020. – 04.03. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-03/denys-schmygal-ukraine-ministerpraesident-alexej-gontscharuk>).

***

Видання Forbes пише про великі кадрові перестановки Кабінету Міністрів України. Наймолодший і найліберальніший уряд в історії країни був замінений досвідченими чиновниками, які вже обіймали високі посади. Призначення нового уряду стало серйозним відходом від філософії нових облич при владі, проголошеної Президентом В. Зеленським. Подія, додає автор статті, також вказує на потенційний зсув у економічній політиці України, оскільки новий глава уряду і Президент наголошували на важливості підтримки промисловості, а також на пріоритетності соціальних виплат. Ця позиція кардинально відрізняється, на думку автора статті, від ліберальних політичних підходів попереднього Кабінету міністрів. Президент сказав, що пріоритетами для нової команди будуть пенсії й зарплати, а також засудження корумпованих чиновників, підтримка шахтарів й скорочення зарплат для держслужбовців

Gorchinskaya, Katya. New Cabinet In Ukraine Points To Pivot In Economic Policy = [Зміна уряду в Україні може бути початком розвороту в економіці] / К. Gorchinskaya // Forbes. – New York, 2020. – 04.03. (<https://www.forbes.com/sites/katyagorchinskaya/2020/03/04/new-cabinet-in-ukraine-points-to-pivot-in-economic-policy/#35c4594212d4>).

***

Українські законодавці проголосували за прийняття відставки прем'єр-міністра України після шестимісячного терміну перебування на цій посаді. Голосування відбулось після того, як виступ прем'єр-міністра піддавався жорсткій критиці з боку Президента України В. Зеленського. Президентська партія «Слуга народу» домінує в

українському парламенті і взяла на себе ініціативу у звільненні О. Гончарука з посади. Сорок депутатів утрималися від голосування, але результат «353-0» був чітким. Пізніше депутати затвердили новим прем'єр-міністром віце-прем'єр-міністра Д. Шмигалья. Звертаючись до депутатів перед голосуванням про відставку, В. Зеленський зазначив, що О. Гончаруку не вдалося зупинити спад промисловості і досягти цілей у зборі податків

Karmanau, Yuras. Ukraine prime minister ousted, president seeks 'new brains' = [Прем'єр-міністра України відсторонено, президент шукає «нові мізки»] / Y. Karmanau // The Associated Press. – New York, 2020. – 04.03. (<https://apnews.com/01f06dde9e83cbbfa1f25760bc96caa6>).

***

Автор статті американського видання пише, що Президент України В. Зеленський звільнив Кабінет Міністрів, звинувативши своїх міністрів у непродуктивності та в призначенні іноземців до правління компаній, хоча західні донори заохочували цю практику. В. Зеленський висловив подяку за те, що ніхто не заплутався у корупційному скандалі протягом шести місяців, коли вони працювали. Прем'єр-міністр О. Гончарук, який, як повідомляє видання, зіткнувся з І. Коломойським щодо призначення керівництва державної компанії «Центренерго», був замінений колишнім віце-прем'єр-міністром Д. Шмигалем, економістом і колишнім губернатором Івано-Франківської області. Раніше Д. Шмигаль працював виконавчим директором у вугільній та електроенергетичній компанії українського олігарха Р. Ахметова

Kramer, Andrew. Ukraine's Zelensky Fires His Cabinet = [Президент України В. Зеленський звільнив Кабінет Міністрів] / A. Kramer // The New York Times. – New York, 2020. – 04.03. (<https://www.nytimes.com/2020/03/04/world/europe/ukraine-zelensky-cabinet.html?searchResultPosition=1>).

***

Автори статті в Bloomberg пишуть, що «зростає розчарування серед виборців менше ніж за рік президентства В. Зеленського на фоні заміни прем'єр-міністра та інших членів Кабінету». Перестановка, підтримана парламентом, на думку авторів статті, сигналізує про пошук нових кадрів для боротьби з корупцією та переобладнанням экс-комуністичної економіки. «Ці кроки, на жаль, є кроками назад у русі за реформи», – заявив М. Макнемі, лідер науково-дослідної та дорадчої фірми DuckerFrontier. Б. Антін, керівник відділу суверенних досліджень TCW Group Inc, що розвиваються в Лос-Анджелесі, заявив: «Мені дуже шкода, що міністр фінансів О. Маркарова піде з уряду. Вона була ефективним розпорядником української фіскальної політики та мала хороші робочі стосунки як з МВФ, так і з міжнародними інвесторами». В. Зеленський заявив, що члени нового уряду «пожвавлять реформи, які відстають від графіку»

Krasnolutska, Daryna. Ukraine's 'Tainted' Cabinet Revamp Taps Past It Had Disowned = [«Заплямований» Кабінет Міністрів України пішов у відставку] / D. Krasnolutska, K. Choursina, V. Verbyany // Bloomberg. – New York, 2020. – 04.03. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-04/ukraine-s-tainted-cabinet-revamp-taps-past-it-swore-to-shun>).

***

Новий склад українського Кабміну навряд чи змінить курс країни, але явно буде націлений на зміни в соціальній сфері, вважають опитані виданнями експерти. Зокрема, український політолог М. Погребинський вважає, що Президент незадоволений опитуваннями громадської думки. І коли рівень довіри до уряду різко обвалився, він усвідомив, що це тягне за собою і рейтинг довіри до самого Президента. На думку В. Євсєєва, заввідділом євразійської інтеграції і розвитку інституту країн СНД, головне завдання нового уряду – протягнути радикальні реформи В. Зеленського. До них, зокрема відносяться земельна реформа, приватизація держвласності, зміни в сфері медицини та багато іншого. За словами директора Інституту миротворчих ініціатив і конфліктології Д. Денисова, основним завданням нового українського Кабміну буде реанімація економіки держави

Байкова, Татьяна. Последователи премьера: что изменит новое украинское правительство. Кабмин призван протолкнуть радикальные реформы Владимира Зеленского = [Послідовники прем'єра: що змінить новий український уряд. Кабмін покликаний проіттовхнути радикальні реформи Володимира Зеленського] / Т. Байкова // Известия. – Москва, 2020. – 04.03. (<https://iz.ru/983297/tatiana-baikova/posledovali-premeru-chto-izmenit-novoe-ukrainskoe-pravitelstvo>).

***

Автори статті в Bloomberg пишуть, що прем'єр-міністр України О. Гончарук є головною жертвою перестановок в Кабінеті Міністрів. Перестановка знаменує собою зміну курсу В. Зеленського менш ніж через рік після того, як він призначив уряд, «наповнений свіжими обличчями». В. Фесенко, голова дослідницького інституту Пента сказав, що В. Зеленський розуміє, що, на жаль, його ставка на політиків-початківців, на відміну від їх попередників, не дала результатів. Політолог вважає, що «є побоювання того, що, звертаючись до політичних діячів старої гвардії, він гасить надії виборців на новий старт»

Krasnolutska, Daryna. Ukraine's Prime Minister Is the Fall Guy as Zelenskiy's Star Fades = [Прем'єр-міністр України – жертва перестановок в Кабінеті Міністрів] / D. Krasnolutska, V. Verbyany // Bloomberg. – New York, 2020. – 03.03. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-03/ukraine-s-zelenskiy-to-replace-prime-minister-amid-ratings-drop>).

***

Прем'єр-міністр України О. Гончарук, який займав цю посаду протягом півроку, піде у відставку, а його замінить один із його заступників, заявили кілька членів президентської партії. Офіційного підтвердження цієї інформації від уряду та Президента не поступало. Відставка прем'єр-міністра повинна бути ратифікована шляхом голосування парламенту. Кілька джерел з Офісу Президента України та уряду повідомили, що Президент В. Зеленський незадоволений результатами економічного розвитку і планує замінити свого прем'єр-міністра, якому виповнилося 35 років – наймолодшого главу уряду в історії України. Спочатку О. Гончарук заперечив, що піде у відставку, визнавши, що «консультації з цього питання» заплановані з Президентом. Згодом інформація про його можливу відставку була озвучена на зустрічі депутатів президентської партії з главою держави В. Зеленським, про що заявила депутат партії «Слуга народу» Є. Кравчук

Le premier ministre ukrainien présente sa démission = [Прем'єр-міністр України подав у відставку] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 03.03. (<https://www.lefigaro.fr/international/le-premier-ministre-ukrainien-presente-sa-demission-20200303>).

***

Президент України В. Зеленський ініціював скликання позачергового засідання Верховної Ради, в ході якого, як очікується, буде відправлений у відставку прем'єр-міністр О. Гончарук. Судячи з інформації з парламенту, уряду і Офісу Президента питання його звільнення фактично вирішене. Президенту і Раді, на думку автора статті, залишилося тільки домовитися про те, хто прийде йому на зміну

Шиманов, Матвей. Украина теряет премьера. Рада готовится к отставке Алексея Гончарука = [Україна втрачає прем'єра. Рада готується до відставки Олексія Гончарука] / М. Шиманов // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 01.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4274679>).

***

Українські депутати затвердили відставку прем'єр-міністра О. Гончарука. Його замінить один із його заступників. В. Зеленський розкритикував результати діяльності уряду О. Гончарука з економічних питань, заявивши, що він досяг певних результатів, але їх недостатньо. «Нам потрібні нові мізки, нові серця», – заявив В. Зеленський у парламенті за кілька хвилин до того, як переважна більшість депутатів проголосувала за те, щоб прийняти відставку О. Гончарука

Ukraine's parliament confirms PM's resignation = [Парламент України підтвердив відставку прем'єр-міністра] // The News. – London, 2020. – 05.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/624080-ukraine-s-parliament-confirms-pm-s-resignation>).

***

Український парламент висловив недовіру генеральному прокурору Р. Рябошапці, якому довелося залишити посаду. Президент України В. Зеленський також розкритикував прокурора за його неефективність на посаді. Після зміни уряду Р. Рябошапка став ще однією жертвою кардинальних змін на високих посадах, ініційованих В. Зеленським. На думку аналітиків, президент намагається зупинити падіння популярності, пов'язане із сумнівами щодо динаміки необхідних реформ у країні. Натомість США та ЄС відкрито вихваляли Р. Рябошапку за його зусилля в боротьбі з корупцією та позбавлення від корумпованих чи некваліфікованих чиновників шляхом перевірки, яку вони мали пройти, щоб залишитися на посаді

Na Ukrajině sesadili generálního prokurátora, kritizoval ho i Zelenskyj = [В Україні генпрокурора було звільнено з посади, а Зеленський критикував його] // iDNES.cz. – Prague, 2020. – 06.03. (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/ukrajina-generalni-prokurator-ruslan-rjabosapko-prezident-volodymyr-zelenskyj.A200306_061153_zahranicni_rko).

***

Різде звільнення прем'єр-міністра України О. Гончарука і його уряду, а потім Генерального прокурора Р. Рябошапки викликає серйозну стурбованість з приводу направлення країни серед західних партнерів України і місцевих спостерігачів. Кадрові зміни, на яких наполягає Президент України В. Зеленський з його парламентською більшістю, розглядаються в Європейському Союзі як повернення до минулого і зміцнення олігархів на чолі з І. Коломойським і Р. Ахметовим. Наразі про це свідчить призначення новим прем'єр-міністром країни колишнього віце-прем'єр-міністра Д. Шмигала, який колись працював у компаніях найбагатшого українця Р. Ахметова. Автор зазначає, що «феномен політики В. Зеленського таким чином втрачає популярність і викликає побоювання в ЄС, що він повернув олігархів в уряд». «Після відставки уряду ризик уповільнення реформ збільшився», – наголошує словацький політик І. Міклош

Tóda, Mirek. Na Ukrajině sa znovu hovorí o vládě oligarchov = [В Україні знову говорять про уряд олігархів] / M. Tóda // Denník. – Bratislava, 2020. – 06.03. (<https://dennik.sk/1787187/na-ukrajine-sa-znovu-hovori-o-vlade-oligarchov-po-premierovi-padol-aj-reformny-generalny-prokurator/?ref=list>).

***

О. Гончарук, наймолодший прем'єр-міністр в історії України, залишає посаду неспроста, вважає німецька Süddeutsche Zeitung. На думку автора, О. Гончарук намагався протистояти олігархам і «зачепив» І. Коломойського, чого Президент В. Зеленський «не захотів терпіти». Тим часом успіхів у боротьбі з корупцією в країні немає, наголошує журналіст, підкреслюючи: «Майбутній прем'єр Д. Шмигаль, як і його попередник, – технократ без власної політичної ваги. Наразі він стає прем'єр-міністром, схвалення його кандидатури українським парламентом – чиста формальність»

Hassel, Florian. Kabale in Kiew = [Козні в Києві] / F. Hassel // Süddeutsche Zeitung. – Berlin, 2020. – 04.03. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-kabale-in-kiew-1.4831430>).

***

Український парламент ратифікував відставку прем'єр-міністра О. Гончарука, подану на прохання Президента В. Зеленського, незадоволеного результатами економічного розвитку країни, спричиненого урядом, який працював протягом півроку. Загалом рішення підтримали 353 депутати, коли було потрібно 226 голосів. Очікується, що Д. Шмигаль, один із заступників О. Гончарука, буде призначений на цю посаду. «Будемо об'єктивні, цей уряд має здобутки, але для українців цього недостатньо», – заявив В. Зеленський перед голосуванням, назвавши численні соціальні проблеми, які не були вирішені. «Близько 10 мільйонів наших громадян живуть на межі бідності, а серед 11 мільйонів пенсіонерів більшість отримують менше 2000 гривень (приблизно 70 євро) на місяць», – зазначив у своєму виступі В. Зеленський

Lusa. Parlamento ucraniano ratifica demissão do primeiro-ministro = [Український парламент ратифікував відставку прем'єр-міністра] / Lusa // Correio da Manhã. – Lisboa, 2020. – 04.03. (https://www.cmjornal.pt/mundo/detalhe/parlamento-ucraniano-ratifica-demissao-do-primeiro-ministro?ref=Pesquisa_Destaques).

***

Прем'єр-міністр України О. Гончарук вдруге подав у відставку за короткий час. Про це повідомив член парламенту, додавши, що цей крок був частиною всебічної зміни уряду. За словами Г. Янченко, члена партії «Слуга народу», міністр закордонних справ України та міністр фінансів також піде у відставку. «Йдеться про 5-6 міністрів, які збережуть свої посади і близько 10 оновлень у міністерствах», – уточнила вона. За словами нардепа, Владислав Криклій залишиться міністром інфраструктури, Денис Малюська – юстиції. «Можливі перестановки знаходяться в делікатній для України фазі, адже Україна чекає фінансової допомоги від МВФ», – наголошує видання

Ukrainischer Regierungschef reicht erneut Rücktritt ein = [Прем'єр-міністр України подав у відставку] // Die Zeit. – Berlin, 2020. – 04.03. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-03/ukraine-ministerpraesident-oleksij-hontscharuk-ruecktritt>).

***

Український парламент схвалив прохання О. Гончарука про відставку з посади прем'єр-міністра. На спеціальній сесії Верховної Ради рішення підтримали 353 депутати. У своєму заключному слові О. Гончарук підкреслив, що його уряд зазнав необґрунтованої критики за його дії і подякував міністрам за те, що вони не чинили опір. «Я думаю, що у нас дуже хороший Президент, що він дуже чесна людина. Я не отримував від нього жодних неправомірних інструкцій. Не було навіть натяку на несправедливі дії», – заявив відставний прем'єр-міністр

Ukrainos parlamentas pritarė premjero O. Hončaruko atsistatydinimui = [Український парламент схвалив відставку прем'єр-міністра О. Гончарука] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 04.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/03/04/news/ukrainos-parlamentas-pritare-premjero-o-honcaruko-atsistatydinimui-13884875/>).

***

У парламентській фракції президентської партії «Слуга народу» погодили призначення на пост прем'єр-міністра Д. Шмигалья, який наразі обіймає посаду віце-прем'єр-міністра розвитку громад і територій України. Кандидатуру Д. Шмигалья запропонував Президент України В. Зеленський і «фракція його підтримала». Крім того, за словами депутата фракції «Слуга народу» О. Дубинського, в Україні можуть бути призначені новий міністр оборони, закордонних справ і фінансів, соціальної політики, молоді та спорту

В. Зеленский затеял масштабные перестановки в кабмине = [В. Зеленський затіяв масштабні перестановки в Кабміні] // Haqqin.az. – Баку, 2020. – 04.03. (<https://haqqin.az/news/171481>).

***

Парламент призначив новим прем'єр-міністром України Д. Шмигалья. Перед цим Верховна Рада відправила у відставку О. Гончарука, що також автоматично означає відставку всього уряду. Рішення про призначення Д. Шмигалья прем'єром підтримав 291 народний депутат. «Європейська Солідарність», «Голос», «Батьківщина» та «Опозиційна платформа – За життя» не дали жодного голосу. З трибуни Д. Шмигаль пообіцяв незабаром презентувати нову програму діяльності Кабміну і зосередитись на економічних реформах. Він уточнив, що продовжить виконувати завдання, що стояли перед урядом О. Гончарука

Смяна! Украина отново има нов премиер = [Зміни! Україна знову має нового прем'єр-міністра] // Fakti.bg. – Sofia, 2020. – 04.03. (<https://fakti.bg/world/451850-smana-ukraina-otnovo-ima-nov-premier>).

***

Новим прем'єр-міністром України парламент обрав Д. Шмигалья. За це рішення проголосував 291 депутат. 59 народних депутатів проголосували проти, 46 – утрималися. Раніше Верховна Рада відправила у відставку О. Гончарука з посади прем'єра. Разом з ним у відставку пішов увесь уряд. Тепер Д. Шмигаль готує список нових міністрів і найближчим часом Рада проголосує за них

Україна има нов премиер след повторната оставка на досегашния = [Україна має нового прем'єр-міністра після відставки чинного] // Dnevnik. – Sofia, 2020. – 04.03. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/03/04/4036972_ukraina_ima_nov_premier_sled_povtornata_ostavka_na/).

***

Прем'єр-міністр України О. Гончарук пішов у відставку після майже півроку перебування на посаді. Колишній віце-прем'єр-міністр Д. Шмигаль призначений наступником О. Гончарука. Очікується, що посади міністрів закордонних справ, оборони та фінансів також можуть бути оновлені. Це буде перша перестановка уряду з моменту вступу на посаду В. Зеленського

Ukrainischer Ministerpräsident reicht Rücktritt ein = [Прем'єр-міністр України подає у відставку] // Frankfurter Allgemeine Zeitung. – Frankfurt am Main, 2020. – 03.03. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukraine-ministerpraesident-alexej-gontscharuk-reicht-ruecktritt-ein-16662737.html>).

***

Верховна Рада України може відправити прем'єра О. Гончарука у відставку. Глава Кабінету Міністрів написав заяву, а правляча партія «Слуга народу» практично одностайно підтримує це рішення. Новим прем'єром України В. Зеленський запропонував обрати нинішнього віце-прем'єра Д. Шмигалья. Крім того, очікується заміна цілого ряду міністрів, в тому числі глав МЗС і Міноборони

Кривошеев, Кирилл. Правительство Украины сдалось досрочно. Премьера Алексея Гончарука сменил Денис Шмыгаль = [Уряд України здався достроково. Прем'єра Олексія Гончарука змінить Денис Шмигаль] / К. Кривошеев // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 03.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4276211>).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings прогнозує прискорення зростання української економіки до 3,5 % в 2020 р. на тлі збільшення приватного споживання і притоку інвестицій. Автори огляду відзначили, що переглянутий варіант законодавства про ринок землі в найближчому майбутньому стане позитивним фактором для економічного зростання. Одночасно в огляді вказується, що перспективи зростання ВВП України залежать від адекватного та своєчасного проведення реформ в таких сферах, як забезпечення верховенства закону, боротьба з корупцією, митниця, оподаткування і правозастосування

Fitch прогнозирует ускорение роста ВВП Украины в 2020 году до 3,5 % = [Fitch прогнозує прискорення зростання ВВП України в 2020 році до 3,5 %] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 12.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0311/c31519-9666933.html>).

***

Президент України В. Зеленський влаштував масштабні перестановки в уряді та відправив у відставку прем'єр-міністра на тлі зниження рейтингів і, імовірно, «зайшов у глухий кут реформ». Видання зазначає, що це друга велика політична

перестановка в Україні за останній місяць після рішення В. Зеленського звільнити керівника президентського Офісу А. Богдана. Незважаючи на початкові успіхи в проведенні реформ, тепер В. Зеленський змушений мати справу з «непокірним парламентом», з опором своїм спробам очистити правоохоронні органи і з тривалою затримкою кредиту від МВФ обсягом в 5,5 млрд дол. Видання наголошує, що «його зовнішня політика також зіткнулася з проблемами: переговори з Росією про зупинку війни на сході зайшли в глухий кут, і до того ж Україна опинилася замішана в скандалі щодо імпічменту в США»

Roth, Andrew. Ukrainian president removes PM in government reshuffle = [Український Президент відправив у відставку прем'єр-міністра і змінив уряд] / A. Roth // The Guardian. – London, 2020. – 04.03. (https://www.theguardian.com/world/2020/mar/04/ukrainian-president-removes-pm-government-reshuffle-volodymyr-zelenskiy).

***

У своїй статті Дж. Сорос наголошує, що «в 2014 р. я закликав Європу прокинутися і усвідомити ту загрозу, яку Росія створює для її стратегічних інтересів, правда, в іншому контексті і географічному районі. Росія тоді напала на Україну, знаючи, що Європа постарается уникнути конфронтації з Москвою»

Soros, George. Europe must stand with Turkey over Putin's war crimes in Syria = [Через воєнні злочини Путіна в Сирії Європа повинна перейти на бік Туреччині] / G. Soros // Financial Times. – London, 2020. – 04.03. (https://www.ft.com/content/ae0b560c-5e03-11ea-ac5e-df00963c20e6).

***

Виступаючи у Верховній Раді, Президент України В. Зеленський заявив, що старий уряд «є найкращим» з усіх попередніх урядів в історії України, а потім запропонував нового прем'єр-міністра. Незабаром після цього партія Президента «Слуга народу», яка має більшість у парламенті, проголосувала за відставку уряду О. Гончарука, який обіймав посаду всього півроку. «В. Зеленський відразу після того, як він став президентом, оголосив, що переїде в новий офіс. Він не зробив цього, бо йому сказали, що старе приміщення у попередні роки було безпечним і всіх влаштовувало, а в новому все повинно було бути створено заново», – зазначає відомий київський політолог С. Гайдай. «Якщо він не зміг реалізувати таку маленьку справу, ми не розраховуємо на те, що він зважиться повністю розібрати стару корупційну систему. Система вже починає поглинати Президента», – додав політолог

Szoszyn, Ruslan. W środę Rada Najwyższa zdymisjonowała rząd Oleksija Honczaruka. Nowy premier kojarzony jest z najbogatszym oligarchą = [Верховна Рада розпустила уряд Олексія Гончарука. Новий прем'єр-міністр пов'язаний з найбагатшим олігархом] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 04.03. (https://www.rp.pl/Polityka/303049902-Dymisja-rzadu-na-Ukrainie.html).

***

В інтерв'ю виданню співробітниця агентства «Персонал Сервіс» М. Банись розповіла про відношення польських роботодавців до українців: «Наші дослідження показують, що українці відгукуються про польських роботодавців добре. Про своє невдоволення ними заявляє лише невеликий відсоток опитаних. Негативний досвід є в цій сфері у 10 % українців». «Як поляки після 2004 р. у Великобританії, так і зараз українці (в трьох з чотирьох випадків) займають позиції нижнього рівня, навіть маючи більш високу кваліфікацію – вони працюють там, де не хочуть працювати поляки», – підкреслила М. Банись

Kokot, Michał. Dlaczego Ukraińcy nie chcą zostać w Polsce = [Чому українці не хочуть залишатися в Польщі?] / М. Kokot // Gazeta Wyborcza. – Warszawa, 2020. – 03.03. (<https://wyborcza.pl/7,75399,25750809,dlaczego-ukraincy-nie-chca-zostac-w-polsce.html>).

***

Науковий співробітник Американського інституту підприємництва І. Страднер, що спеціалізується на східноєвропейській безпеці, зазначає, що «США нічим не завадили російській агресії в Україні, і вони взагалі навряд чи захочуть втручатися в російські дії в Білорусі». «Обама припустився помилки, коли під час української кризи націлив на Росію незаряджений пістолет», – констатувала І. Страднер

McKay, Hollie. Putin could make move to absorb Belarus, Europe's 'last dictatorship,' experts say = [Путін може перейти до захоплення Білорусі, «останньої диктатури Європи», вважають експерти] / Н. McKay // Fox News. – New York, 2020. – 03.03. (<https://www.foxnews.com/world/inside-europes-last-dictatorship-the-soviet-styled-belarus>).

***

Президент Росії В. Путін, зазначає В. Портников, вже вкотре говорив про «один народ», про штучне розділення росіян і українців, про «вигадку австрійського Генерального штабу». На думку В. Портникова, «він повторив ту конспірологічну і псевдоісторичну муть, яка давно вже стала євангелієм будь-якого добропорядного російського шовініста і з обґрунтуванням якої легко ознайомитися в кожній книгарні Москви або Санкт-Петербургу». Однак в даному випадку, наголошує аналітик, в ролі транслятора псевдоісторичних міфів – сам президент Росії і ми отримали чудову нагоду переконатися в тому, що слова про «один народ» – це «не просто пропагандистська фраза Путіна, якою він намагається виправдати анексію Криму або війну на Донбасі». Аналітик констатує: «І те, що Путін вчить, як правильно робити наголос у слові «українець» самого інтерв'юера – російського журналіста українського походження – має тільки ще раз підкреслити, що «ніяких українців не існує» і не їм вирішувати, як вони називаються. І це ще не кінець історії, а тільки початок путінських домагань. Домагань, які пояснюються не поточною політикою, не інтересами російських олігархів, а самою історією», – зазначив В. Портников

Портников, Віталій. Мета Путіна очевидна – «один народ», одна держава / В. Портников // Гомін України. – Toronto, 2020. – 03.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21639/group/6>).

***

Поляки серйозно стурбовані ослабленням імміграційних правил в Німеччині. Ще більшу тривогу викликає зростання української економіки, пише автор. А все тому, що робітники з України, що забезпечують близько 11 % зростання польського ВВП, можуть спокуситися зарплатою в Німеччині або виїхати додому. В ході недавнього опитування 70 % українців заявили, що головною притягальною силою для них є більш висока зарплата, про що повідомляє Польсько-українська торгова палата. Опитування кадрового агентства EWL показало, що третина українців, які живуть в Польщі, думає про переїзд до Німеччини. Більш того, польський Центробанк раніше повідомляв про те, що кількість українських робітників, які виїжджають з Польщі до Німеччини, до 2024 р. може досягти 25 %

Wilczek, Maria. Ukraine's economic growth may spell trouble for Poland = [Економічне зростання України обіцяє проблеми Польщі] / М. Wilczek // Al Jazeera. – Doha, 2020. – 02.03. (<https://www.aljazeera.com/ajimpact/ukraines-economic-growth-spell-trouble-poland-200302005101436.html>).

***

Український оглядач В. Портников пише про те, що заява глави українського зовнішньополітичного відомства В. Пристайка, що Україна не буде святкувати 9 травня «по-московськи», а В. Зеленський не візьме участі в помпезних церемоніях в російській столиці, викликало передбачуване роздратування політиків і ЗМІ в Москві. В. Портников наголошує: «Війна сприймалася, як трагедія – тому що ще живі були мільйони людей, які пам'ятали, що це була справжня катастрофа. А в путінській Росії війна стала сприйматися, скоріше, як лубок, привід для гордості, доказ імперської величі». І головне, виправдання радянських людей за те, що терпіли геронтократичну диктатуру, «аби не було війни», змінилося при Путіні безглуздим гаслом «можемо повторити». Звичайно, це ще не кінець битви за ставлення до минулого, яке розгортається буквально на наших очах, зазначає аналітик. «Але ясно одне і російський досвід це наочно демонструє – підміна трагедії святом обов'язково обертається новою війною, новими трагедіями, новими жертвами», – констатує В. Портников

Портников, Віталій. Украина не будет праздновать 9 мая = [Україна не буде святкувати 9 травня] / В. Портников // Детали. – Иерусалим, 2020. – 02.03. (https://detaly.co.il/ukraina-ne-budet-prazdnovat-9-maya/?fbclid=IwAR0nuiSx_17xrPFzQymN6_oV6rvFGIXMY1EZ-5k3dvsnOOa80GEjX4cb0DU).

***

Через шість років після Євромайдану демонстранти домоглися свого, наголошує оглядач. Договір з ЄС, через який почалися протести, укладений, а в економіці намітилося зростання. Але ціною цього всього стала буквально розколота надвоє країна, наголошує автор. З одного боку Росія відреагувала на те, що відбувається захопленням і анексією Криму. До того ж на сході України йде війна, нині – єдина на території Європи, і це теж має дуже велике значення. «За підрахунками, понад 13,5 тис. осіб загинули, а понад мільйон були змушені покинути свої будівлі», – констатує автор

Samuelsson, Henrik. Euromajdan en dyrköpt framgång för Ukraina = [Євромайдан – успіх, за який Україні довелося дорого заплатити] / Н. Samuelsson // Aftonbladet. – Stockholm, 2020. – 01.03. (<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/pLvmG1/euromajdan-en-dyrkoft-framgang-for-ukraina>).

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Палата представників Конгресу США в зв'язку з конституційною реформою в Росії, яка дозволяє В. Путіну очолювати країну і після 2024 р., перейнялася конфліктами на пострадянському просторі. «Заморожені конфлікти Путіна» – дискусія під такою назвою відбулася в підкомітеті у справах Європи і Євразії комітету з міжнародних справ Палати представників американського Конгресу. На думку голови підкомітету конгресмена Б. Кіттінга, США нарешті повинні виробити заходи і зробити необхідні кроки, щоб їх реалізувати. Тільки так, на думку Б. Кіттінга, коаліція Вашингтона і його союзників у Києві, Тбілісі і Кишиневі зможе протистояти загрозам і викликам з боку Росії. Конгресмен А. Кінзінгер звернув увагу на те, що Грузія і Україна є союзниками США з моменту здобуття незалежності. І з тих же пір їм доводиться справлятися з провокаціями Москви. Конгресмен Е. Вагнер зауважила, що Сполучені Штати покарали Росію за її агресію проти цих суверенних держав: глобальні санкції, публічне засудження дій Росії і продаж зброї Грузії і Україні для зміцнення їх обороноздатності

Унаняни, Владимир. Грузинский фронт «Замороженных конфликтов Путина» = [Грузинський фронт «Заморожених конфліктів Путіна»] / В. Унаняни // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 13.03. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30484365.html>).

***

Топ-сенатор GOP відмовився від планів проголосувати за виклик колишнього консультанта з питань демократичних зв'язків з громадськістю в рамках розслідування щодо Х. Байдена та його ролі в правлінні української енергетичної компанії Burisma Holdings. Комітет з питань внутрішньої безпеки та урядових справ повинен був проголосувати щодо видачі повістки на А. Теліженку, экс-посадовця посольства України, який працював консультантом із стратегій в той час, коли Х. Байден працював у колегії Burisma

Jacobs, Emily. Top GOP senator cancels Hunter Biden, Ukraine-related subpoena vote = [Головний сенатор GOP скасував голосування пов'язане з Україною] / Е. Jacobs // The New

York Times. – New York, 2020. – 12.03. (<https://nypost.com/2020/03/12/top-gop-senator-cancels-hunter-biden-ukraine-related-subpoena-vote/>)

***

Влада Ірану пообіцяла перевезти «чорні скриньки» українського літака, збитого над Тегераном, в Україну чи Францію. Про це заявив посол Ірану в Міжнародній організації цивільної авіації Ф. Парвареш на засіданні цієї установи ООН в її штаб-квартирі в Монреалі, згідно з відповідними джерелами. «Іранська влада підтвердила сьогодні вранці (...), що прийняла рішення передати «чорні скриньки» з Ірану в Україну чи Францію», – зазначив міністр закордонних справ Канади Ф.-Ф. Шампань. «Це крок у правильному напрямі, але очевидно, я продовжую судити Іран за їхніми діями, а не за їхніми словами», – додав він. Розшифрування цих скриньок може допомогти зрозуміти обставини, що призвели до аварії рейсу PS752 Міжнародних авіаліній України, коли літак був випадково збитий іранською ракетою через кілька хвилин після вильоту з Тегерану

Boeing abattu: l'Iran prête à remettre les boîtes noires à l'Ukraine ou la France = [Збитий боїнг: Іран готовий передати «чорні скриньки» Україні чи Франції] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 11.03. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/boeing-abattu-l-iran-prete-a-remettre-les-boites-noires-a-l-ukraine-ou-la-france-20200312>).

***

Süddeutsche Zeitung пише, що на другий день судового процесу у справі про знищення рейсу MH17 над Україною прокуратура Нідерландів звинуватила Росію в тому, що вона перешкоджає розслідуванню й умисне поширює брехню. На думку автора, існує багато ознак того, що російські спецслужби намагаються зірвати процес. У прокуратурі Нідерландів визнали, що до цього часу Росія не надала переконливої версії подій. Нідерландські прокурори також звернули увагу на нещодавню спробу Москви посіяти сумніви в розслідуванні. В мережі були опубліковані два таємні звіти розвідки, які нібито говорять про відсутність системи «Бук» в окупованому російськими силами регіоні. Прокурори Нідерландів вважають, що витік звітів влаштувала розвідка Росії. Зважаючи на все це, досить дивно, зауважує видання, що нідерландська система судочинства досі «співпрацює з російською стороною»

Kirchner, Thomas. Niederlande: Dunkle Schatten = [Нідерланди: Темні міні] / T. Kirchner // Süddeutsche Zeitung. – München, 2020. – 11.03. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/niederlande-dunkle-schatten-1.4839478>).

***

Міністр закордонних справ Швеції А. Лінде критикує продовження «активного конфлікту» на Донбасі після візиту в Україну і Москву. В інтерв'ю газеті вона стверджує, що зараз немає ніяких підстав для зняття європейських санкцій з Росії. А. Лінде зазначає, що на Донбасі абсолютно очевидно, що відбувається активний, а не

заморожений конфлікт. Протягом 420 км «лінії зіткнення» існує всього п'ять пропускних пунктів. Через один з них, в Станиці Луганській, проходять 10 тис. чоловік. Щоденне життя людей залишається дуже важким. Тільки в січні і лютому в цій зоні, де сталося виведення військ, загинули 35 військових. Для Швеції дуже важливо пам'ятати, що агресія на сході України і анексія Криму продовжують визначати їхні відносини з Росією. На початку лютого А. Лінде була в Москві, де відбулася тригодинна розмова з її російським колегою С. Лавровим. І основна проблема полягає в тому, як зазначила вона, що Росія, як і раніше, відмовляється визнавати свою роль в конфлікті

Mandraud, Isabelle. Sur l'Ukraine, «la position de la Russie n'a pas évolué d'un millimètre» = [Щодо України «позиція Росії не змінилася ні на міліметр»] / I. Mandraud, S. Kauffmann // Le Monde. – Paris, 2020. – 11.03. (https://www.lemonde.fr/international/article/2020/03/11/sur-l-ukraine-la-position-de-la-russie-n-a-pas-evolue-d-un-millimetre_6032603_3210.html).

***

Голландські прокурори звинуватили Росію в спробі саботажу розслідування факту збиття рейсу МН17 в Україні у 2014 р. Прокурори кажуть, що обвинувачені – троє росіян та українець – допомогли влаштувати російську ракетну атаку, яка збила цивільний авіалайнер МН17. «Кілька свідків цього розслідування заявили, що вони бояться за своє життя, якщо їхні особи будуть виявлені», – заявив прокурор

MH17 trial: Russia keen to thwart investigation, says prosecutor = [За словами прокурора, Росія прагне зірвати розслідування щодо збиття МН17] // The Guardian. – London, 2020. – 11.03. (<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/11/mh17-trial-russia-keen-to-thwart-investigation-says-prosecutor>).

***

Управління цивільної авіації Ірану погодилося надіслати «чорні скриньки» зі збитого українського авіалайнера до Києва для аналізу. При цьому було наголошено, що бортові самописці українського літака МАУ дуже пошкоджені. Глава делегації Ірану Ф. Парвареш заявив, що Тегеран запропонував іншим країнам, зацікавленим у розслідуванні, взяти участь у оцінці даних

Írán pošle do Kyjeva černé skřínky z ukrajinského letadla sestřeleného revolučními gardami = [Іран передасть «чорні скриньки» з українського літака до Києва] // Český rozhlas. – Prague, 2020. – 11.03. (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/iran-ukrajinske-letadlo-sestreleni-cerne-skrinky-kyjev_2003112124_cen).

***

Новопризначений голова МЗС України Д. Кулеба окреслив п'ять пріоритетних напрямів роботи на новій посаді. У своєму пості Д. Кулеба висловив подяку

Президенту В. Зеленському та кожному народному депутату, які його підтримали за довіру: «Для мене це честь, відповідальність і можливість». «Ви чули головні слова Президента: курс України у зовнішній політиці залишається незмінним. Це, зокрема означає, що ми продовжуємо рух до ЄС і НАТО», – написав він. Також Д. Кулеба назвав свої п'ять пріоритетів як голови зовнішньополітичного відомства України: «Буквально п'ять тез по суті від мене щодо моїх пріоритетів на посаді: 1. Мир, безпека і територіальна цілісність України. 2. Економічна дипломатія з особливим фокусом на торгівлі, залученні інвестицій в Україну та підтримці промисловості. Особливо великі можливості бачу у Південно-Східній Азії, але й інші частини світу не забуватимемо. Там, де є можливості для українського бізнесу, працюватиме і українська дипломатія. 3. Публічна дипломатія, аби світ нами захоплювався і бачив нас не лише як жертву агресії, а й привабливу країну можливостей. 4. Кожен українець є краплею в океані під назвою «Україна», невід'ємною частиною нашого народу. Дипломати робитимуть все, щоб кожен українець пишався Батьківщиною, відчував її підтримку та захист, у якому куточку світу він би не перебував. 5. Я буду активно заохочувати закордонних українців не розривати зв'язки з Батьківщиною. Аби мотивувати кожного, хто хотів би повернутися додому. Аби надихати кожного, хто готовий бути адвокатом України в країні свого проживання»

Дмитро Кулеба озвучив 5 пріоритетів на посаді голови МЗС // Гомін України. – Toronto, 2020. – 11.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21658/group/6>).

***

Четверо підозрюваних будуть притягнуті до кримінальної відповідальності за причину аварії і будуть звинувачені у вбивстві всіх 298 пасажирів та членів екіпажу на борту Boeing 777, який було збито над Східною Україною. «Масштаб судового процесу є безпрецедентним в голландському законодавстві», – сказала М. Хун, доцент кафедри міжнародного права VU University Amsterdam. Міжнародне розслідування і судове переслідування відбуваються в Нідерландах тому, що більшість жертв – були голландцями. Співробітник служби державної прокуратури Нідерландів А. Дам заявив, що сім'ям буде дозволено давати свідчення про наслідки для потерпілих та вимагати компенсацію

Powell, Jonathan. Four go to trial on flight MH17 charges = [Четверо підозрюваних відправляються до суду за звинуваченнями в катастрофі рейсу MH17] / J. Powell // China Daily. – Beijing, 2020. – 10.03. (<https://global.chinadaily.com.cn/a/202003/10/WS5e66edc3a31012821727db88.html>).

***

У Нідерландах почався судовий процес над чотирма чоловіками, звинуваченими у збитті літака Malaysia Airlines. На початку засідання були зачитані імена всіх 298 жертв рейсу MH17. Підозрювані – троє росіян та один українець – не були присутні в суді, але судді вирішили продовжити слухання, що стало плодом тривалої боротьби за справедливість родичів та слідчих після збиття Боїнга 777 над

Україною ракетою російського виробництва. У минулому році голландські прокурори звинуватили громадян Росії І. Гіркїна, С. Дубінського, О. Пулатова та громадянина України Л. Харченка у вбивстві та спричиненні краху Боїнга 777. Прокурори заявляють, що всі четверо були пов'язані з проросійськими сепаратистами. Прокурори стверджують, що чоловіки допомогли привезти ракетну систему БУК в Україну з російської військової бази

Victims' names read out in sombre start to MH17 trial = [Починається досудовий розгляд аварії MH17, були зачитані імена померлих] // The News. – London, 2020. – 10.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/626745-victims-names-read-out-in-sombre-start-to-mh17-trial>).

***

Нідерландський прокурор урочисто зачитав імена 298 людей, загиблих під час катастрофи рейсу MH17 авіакомпанії Malaysia Airlines, на початку судового розгляду над трьома росіянами та українцем, звинуваченими у катастрофі. Як і очікувалося, підозрювані не з'явилися до суду. Суд розпочав головуючий суддя, який пояснив тонкощі кримінального провадження у Нідерландах сім'ям, які спостерігають за судовим процесом. Судовий розгляд триватиме за їх відсутності. Потім прокурори окреслили цю справу, сказавши, що відповідальні за збиття MH17 повинні бути засуджені, оскільки вистріл ракети з поля у зоні конфлікту в Східній Україні був незаконним, а ті, хто до цього причетний, відмовилися визнати свою відповідальність

Corder, Mike. Dutch trial opens for 4 suspects in downing of flight MH17 = [У Нідерландах розпочався суд над чотирма підозрюваними у збитті літака MH17] / M. Corder // The Associated Press. – New York, 2020. – 09.03. (<https://apnews.com/74df8f26d3550b71f5ee7ce792a6a1c6>).

***

Одного українця та трьох росіян підозрюють в участі збиття літака «Малайзійських авіаліній» Боїнг (рейс MH17) над Україною у 2014 р. Після шести років розслідування судовий розгляд цієї справи починається за відсутності обвинувачених у Нідерландах. Процес може тривати не один рік

Crash en Ukraine, la destruction du Boeing MH17 devant les juges = [Аварія в Україні, розгляд справи про знищення Boeing MH17 в суді] // La Croix. – Paris, 2020. – 09.03. (<https://www.la-croix.com/Monde/Europe/Crash-Ukraine-destruction-Boeing-MH17-devant-juges-2020-03-09-1201082883>).

***

Без жодного з підсудних розпочався процес в Амстердамі щодо збиття пасажирського літака MH17 на Донбасі, в результаті чого загинуло близько 300 людей. Серед доказів проти причетних до катастрофи, серед іншого, – телефонні

розмови, що показують зв'язки між обвинуваченими та президентом Росії В. Путіним. Незважаючи на міжнародні ордери на арешт, підсудні не знаходяться в суді. Ні Росія, ні Україна не видають своїх громадян на судові процеси в інших країнах, тому судовий процес відбувається без присутності підсудних

Inga MH17-åtalade i sikte i domstolen = [У суді відсутні обвинувачувані у збитті MH17] // Aftonbladet. – Stockholm, 2020. – 09.03. (<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zG144r/inga-mh17-atalade-i-sikte-i-domstolen>).

***

Турецьке видання Daily Sabah пише, що після кропіткого розслідування міжнародна група слідчих та прокурорів назвала чотирьох підозрюваних в авіакатастрофі MH17. Ніхто з них не буде присутнім в суді, оскільки ні Росія, ні Україна не видають своїх громадян. У своїй заяві міністр закордонних справ Великої Британії Д. Рааб назвав судовий процес важливою віхою щодо притягнення до відповідальності за збиття MH17 та загибелі 298 людей, у тому числі 10 британців

MH17 downing trial set to open with suspects at large = [MH17 готується до відкриття суду над підозрюваними] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 09.03. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/mh17-downing-trial-set-to-open-with-suspects-at-large>).

***

Розпочався процес над трьома росіянами та одним українцем, звинуваченими у вбивстві 298 людей під час авіакатастрофи MH17. Після ретельного міжнародного розслідування голландські прокурори стверджують, що за запуск ракети відповідали четверо чоловіків: росіяни І. Гіркін, С. Дубінський та О. Пулатов та українець Л. Харченко, які займали командні посади в, так званій, ДНР

Rankin, Jennifer. MH17 plane crash trial opens in the Netherlands = [У Нідерландах відкрито судовий процес з авіакатастрофи MH17] / J. Rankin // The Guardian. – London, 2020. – 09.03. (<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/09/mh17-plane-crash-trial-opens-in-the-hague-malaysia-airlines-flight>).

***

У Нідерландах було відкрито судовий процес проти чотирьох підозрюваних, звинувачених у збитті в 2014 р. рейсу MH17 над Україною, в якому загинуло 298 людей. Головуючий суддя оголосив, що слухання розпочинається в судовому комплексі «Схіпхол», на околиці Амстердаму і недалеко від місця зльоту «Боїнга», який був уражений ракетою БУК під час польоту. Росіянина С. Дубінського, І. Гуркіна та О. Пулатова, а також українця Л. Харченка, чотирьох старших командирів проросійських сепаратистів на сході України, звинувачують у вбивстві та навмисному спричиненні краху літака. Оскільки ані Росія, ані Україна не видають своїх обвинувачених громадян

за кордон, підозрювані не будуть присутніми на цьому судовому процесі, який може тривати до п'яти років. Тобто їх будуть судити заочно. Для сімей загиблих, які вже більше п'яти років борються за «здійснення справедливості», це «дуже важливий день»

Se abre en Holanda el juicio contra los acusados de derribar el vuelo MH17 en 2014 = [В Нідерландах розпочався суд проти звинувачених у збитті рейсу MH17 у 2014 році] // El Mundo. – Madrid, 2020. – 09.03. (<https://www.elmundo.es/internacional/2020/03/09/5e66441a21efa0911f8b4825.html>).

***

Угорське видання пише про слухання справи про вбивство 298 людей на борту Boeing-777, що виконував рейс MH17 Малайзійських авіаліній. 196 з них були громадянами Нідерландів. Влада Нідерландів, відповідальна за розслідування катастрофи, встановила, що літак був обстріляний наземною зенітною ракетою типу ВУК, яка була запущена з району поблизу Первомайська. У перший день судового розгляду головуючий суддя виклав кримінальну справу. Він підтвердив, що жоден із підозрюваних не з'явився в суді, але провадження триває за їх відсутності

Tamás, Pál. Egy évig is tarthat az Ukrajna felett lelőtt utasszállító ügyének tárgyalása = [Слухання справи про збитий літак над Україною може тривати близько року] / P. Tamás // Index. – Budapest, 2020. – 09.03. (https://index.hu/kulfold/2020/03/09/targyalas_elkezdodott_ukrajna_lelott_utasszallito_mh17_hollandia/).

***

Комітет національної безпеки готується до розслідування справи щодо діяльності Х. Байдена та його батька Дж. Байдена. Розслідування Республіканської партії проти газової фірми з України з'явилося на тлі посилення позицій Дж. Байдена на демократичних передвиборчих праймеріз. Дж. Байден звинувачують у тому, що він був неналежним віце-президентом, коли його синові Хантеру, який не мав жодного істотного досвіду роботи, було призначене високооплачуване місце в раді української газової компанії Burisma у той час, коли Дж. Байден відповідав за політику США щодо України

Bowden, Ebony. Mitt Romney's vote to clear path for probe into Hunter Biden's Burisma ties = [Міт Ромні проголосував, щоб прояснити зв'язки Хантера Байдена з Burisma] / E. Bowden // The New York Post. – New York, 2020. – 06.03. (<https://nypost.com/2020/03/06/mitt-romneys-vote-to-clear-path-for-probe-into-hunter-bidens-burisma-ties/>).

***

В ексклюзивному інтерв'ю британському виданню Президент України В. Зеленський заявив, що він готовий вийти з переговорів з Росією в тому випадку, якщо прогресу не буде. В. Зеленський вважає, що він здатний домовитися з В. Путіним про

припинення війни на Донбасі, але він пригрозив вийти з переговорів через рік, якщо в них не буде прогресу. «Час іде, – сказав В. Зеленський. – Уряд може витратити один рік на всю угоду. Потім вона повинна бути реалізованою. Більший термін ми не можемо дозволити». В. Зеленський визнав, що йому було «неприємно» чути повідомлення про те, що Держсекретар США М. Помпео виступив з коментарями, в яких він засумнівався, що американцям не байдужа Україна. Однак В. Зеленський підкреслив, що Держсекретар США запевнив його в готовності США підтримувати Україну під час його візиту до Києва. «Сполучені Штати підтримують нас, – сказав В. Зеленський. – Я хотів би, щоб вони підтримували нас активніше»

Roth, A. Ukraine president: Putin has one year to strike deal to end war = [Президент України: у Путіна є один рік, щоб укласти угоду і покласти край війні] / Andrew Roth, S. Walker // The Guardian. – London, 2020. – 07.03. (<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/06/ukraine-president-volodymyr-zelenskiy-gives-putin-one-year-strike-deal-end-war>).

***

Після того, як республіканці Сенату виправдали президента США Д. Трампа за двома статтями про імпічмент, рейтинг схвалення президента піднявся до рекордно високого рівня. На думку автора, якщо Дж. Байден стане кандидатом, то можна очікувати, що президент буде використовувати справу України проти нього, Д. Трамп, швидше за все, почне говорити про свій імпічмент і про Україну набагато більше, оскільки два демократи борються разом з ним за президентське крісло

Bennett, John. What Joe Biden's comeback on Super Tuesday means for Trump = [Що означає для Д. Трампа лідерство Дж. Байдена] / J. Bennett // The Independent. – London, 2020. – 04.03. (<https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/super-tuesday-joe-biden-bernie-sanders-2020-election-trump-a9375911.html>).

***

Аналізуючи ситуацію щодо міжнародного положення України, автор зазначає, що «якби не український Президент Володимир Зеленський, майбутнє Києва, на перший погляд, могло б піти в зрозумілому напрямі, однак В. Зеленський закликав глав держав на Мюнхенській конференції до відновлення системи регіональної безпеки в Європі, для чого необхідно покласти край діям Росії на сході України і повернути Крим з російської окупації». «Це не зовсім правильно говорити про війну в Україні. Це війна в Європі. І разом з анексією Криму вона триває стільки ж, як і Друга світова війна. Уявіть собі», – сказав В. Зеленський у своїй промові під час панельної дискусії на конференції

Opalinski, Isabelle-Constance. Ist der Westen wirklich in Gefahr? = [Захід дійсно в небезпеці?] / I.-C. Opalinski // Freitag. – Berlin, 2020. – 01.03. (<https://www.freitag.de/autoren/icvo/ist-der-westen-wirklich-in-gefahr>).

***

Українці не дуже стежили за процесом американського імпічменту, але вважають, що він нашкодив національній безпеці їхньої країни. Сенат може й виправдав президента США Д. Трампа у справі про імпічмент. А Держсекретар М. Помпео може й мав рацію, коли сказав репортеру NPR, що «американці не так багато й знають і думають про Україну». Але українські громадяни, як і жителі інших країн, не можуть собі дозволити ігнорувати американську внутрішню й зовнішню політику. З часів, коли з'явилися перші новини про горезвісну телефонну розмову президентів США й України, яка відбулася 25 липня минулого року, українці були стривожені потенційними наслідками. Зокрема, переживали, що скандал може знищити імідж В. Зеленського як борця з корупцією, допомогти антиукраїнській пропаганді Росії й підірвати здатність Америки просувати верховенство закону за кордоном

Для України історія з імпічментом Трампа не закінчилася // Українське Слово. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 01.03. (<https://ukrslovo.net/swa/97627.html>).

НАТО

Якби Захід дотримувався єдиної стратегії і діяв, як сильний, готовий йти на рішучі кроки, гравець, Росію вдалося б досить швидко видалити з Сирії, наголошує автор. Однак цього не відбувається, а тому «російські апетити ростуть». Судячи з усього, вважає автор, далі Москва спробує заблокувати рішення НАТО про включення України до програми партнерства, яке планувалося прийняти восени. Таке голосування проводять раз на три роки, і черговий провал може спровокувати кризу в Україні, наголошує оглядач. Крім того він зазначає, що «в цьому випадку, можливо, буде використане вето Угорщини. Другий варіант – ескалація конфлікту на Донбасі і блокування переговорів в рамках мінського формату»

Budzisz, Marek. W jaki sposób Rosja unieszkodliwia NATO = [Як Росія знешкоджує НАТО] / М. Budzisz // Fronda.pl. – Warszawa, 2020. – 02.03. (<https://inosmi.ru/politic/20200302/246963356.html>).

***

Глава МЗС України В. Пристайко заявив, що Україна буде продовжувати брати участь в операції НАТО «Рішуча підтримка» в Афганістані, поки в цьому буде необхідність. Він додав, що Україна вітає укладення угоди між США і афганським рухом «Талібан». «Україна є надійним партнером Сполучених Штатів і НАТО і буде продовжувати здійснювати свій внесок у відновлення миру і стабільності в Афганістані через участь в операції НАТО «Рішуча підтримка» поки буде необхідність у допомозі афганському народу», – написав міністр у своєму Твіттері

Пристайко: Украина продолжит участвовать в операции НАТО в Афганистане = [В. Пристайко: Україна й надалі братиме участь в операції НАТО в Афганістані] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 02.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4274890>).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Захід не спішить збільшувати тиск на Росію, а В. Путін не демонструє готовність закінчувати війну, тож «Україні доведеться зробити болючий вибір заради майбутнього української держави». Про це на сторінках Foreign Affairs пишуть експерти Council of Foreign Relations. Експерти зазначають, що В. Зеленському доведеться зробити вибір. Зважаючи на низку сил, з якими йому доводиться боротися, й на відсутність підтримки з-за кордону, йому варто обрати ту стратегію, яка б найкраще служила захисту суверенітету. «Навіть якщо це буде означати поступитися територіальною цілісністю країни», – зауважують автори статті. Закріплюючи й зміцнюючи цей суверенітет над регіонами, які Україна контролює, на думку авторів, «український уряд зможе продовжити будувати сучасну, заможну й ліберальну державу»

Graham, Thomas. The Price of Peace in the Donbas. Ukraine Can't Keep Both Territory and Sovereignty = [Ціна миру на Донбасі. Україна не може утримувати і територію, і суверенітет] / T. Graham, J. Haberman // Foreign Affairs. – Washington, 2020. – 01.03. (<https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2020-02-25/price-peace-donbas>).

***

Міська рада Києва розірвала з посольством Росії договори про оренду земельних ділянок для будівництва нових приміщень дипломатичного представництва. Приміщення посольства Росії повинні були бути побудовані в Подільському районі Києва на вулицях Боричів Тік і Спаської. Відповідно до рішення, прийнятого на засіданні міської ради, ці земельні ділянки будуть розглянуті для отримання статусу скверів

Киев расторг с посольством России договоры аренды земель = [Київ розірвав з посольством Росії договори оренди земель] // Известия. – Москва, 2020. – 12.03. (<https://iz.ru/986201/2020-03-12/kiev-rastorg-s-posolstvom-rossii-dogovory-arendy-zemel>).

***

Українського гросмейстера С. Богдановича та українську шахістку О. Вернигору, які останнім часом жили в Москві, було знайдено мертвими. Так як на їх головах були пакети, є підозра на передозування від оксиду азоту. Видання зазначає, що напередодні С. Богданович піддався критиці за спірну онлайн-гру за Росію проти України. Після хвилі обурення цим вчинком С. Богданович вирішив пояснити свої мотиви. Він зазначив, що виступ за російську команду проти України – це його «скромний внесок у мир між нашими країнами». «Час вже нам зупинитися й припинити цю міжусобицю», – написав гросмейстер у Facebook. Однак через деякий час публікація з його сторінки була видалена. Сам шахіст пояснив це так: «Виявив, що мій божественний пост видалений. Мораль – завжди виходь з соцмереж перед тим, як навіть на хвилинку відлучитися від комп'ютера». На початку березня С.

Богдановича внесли до бази «Миротворець», яка формує неофіційні списки тих, хто, на думку цієї організації, загрожує нацбезпеці України

Ukraine chess champion couple found dead after suspected laughing gas overdose in Moscow = [Пара чемпіонів України з шахів були знайдені мертвими в Москві після отруєння газом] // The sun. – London, 2020. – 06.03. (<https://www.thesun.co.uk/news/11117591/ukraine-chess-champion-couple-found-dead/>).

***

Бог, родина та Крим – це консервативна формула В. Путіна щодо конституційних змін, які він готував з початку року. Поправки, за які будуть голосувати у другому читанні, містять згадку про «віру в Бога» росіян, а також передбачають, що шлюб є лише гетеросексуальним союзом. В. Путін також пропонує закріпити в конституції, що Росія є правонаступником Радянського Союзу і засуджує «історичний ревізіонізм» щодо Другої світової війни. Нові поправки, повний перелік яких не оприлюднено, також забороняють здавати російську територію і будь-яке звернення, що сприяє розділенню, також буде незаконним. Це забезпечить підтримку Росією Криму навіть після того, як В. Путін залишить владу. Те ж саме відбудеться і з Курильськими островами, за які йде суперечка з Японією десятиліттями. Хоча Росія сприяє сепаратизму в Україні та Грузії – і її звинувачують у зміцненні Brexit та сепаратистському процесі в Каталонії – у внутрішніх справах вона не терпить незалежності і завдяки цій реформі будь-яка втрата, присвоєння чи передача будь-якої території Росії буде незаконною

Colás, Xavier. El 'cóctel' conservador de Putin para la nueva constitución: Dios, veto al matrimonio gay y blindaje de Crimea = [Консервативний «коктейль» Путіна для нової конституції: Бог, veto на гей-шлюби та кримські обладунки] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2020. – 03.03. (<https://www.elmundo.es/internacional/2020/03/03/5e5e2232fdddffb7878b45ed.html>).

***

Урочисті заходи в Москві на честь 75-річчя перемоги у Другій світовій війні стануть політичною пасткою для державних лідерів і офіційних делегацій країн, які погодяться взяти в них участь. Таку думку висловив голова Українського Інституту національної пам'яті А. Дробович. «Росія, яка є країною-агресором, яка порушила міжнародне право, має не тільки низку злочинів за собою, а ще й дуже ганебну практику інструменталізації історії. Тобто використання історичних подій і фактів задля досягнення політичної мети. І військовий парад в Росії на Червоній площі цього року теж буде інструментом для досягнення політичних цілей, а не для вшанування пам'яті жертв Другої світової війни і не для чесного висвітлення даних», – підкреслив А. Дробович

«Іноземні гості Параду 9 травня мають пам'ятати, що Росія їх використовує» // Гомін України. – Toronto, 2020. – 03.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21641/group/28>).

***

Офіс Президента України В. Зеленського упевнений, що російсько-українські відносини не можуть визначатися «геополітичними амбіціями» лідерів. Так, в Офісі прокоментували слова президента Росії В. Путіна про те, що об'єднання можливостей України і Росії потенційно може створити «глобального конкурента» в Європі і всьому світі. «Російсько-українські відносини не повинні визначатися геополітичними амбіціями окремих лідерів. Ці відносини базуються на взаємодії людей, які живуть, працюють, творять і борються за мир по обидва боки від кордону», – зазначили в Офісі Президента України. Також в Офісі В. Зеленського відреагували на слова В. Путіна про те, що Православна Церква України нібито зруйнувала єдність в православ'ї країни. «В Україні Церква і держава розділені. Нещодавнє об'єднання Православної Церкви України було виключно рішенням людей, що ініціюється конгрегацією відповідно до правил церкви і законодавчо підтвердженим церковним документом, томосом», – сказали в Офісі Президента

Офіс Президента різко відреагував на слова Путіна про ПЦУ // Гомін України. – Toronto, 2020. – 03.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21645/group/6>).

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Колишній державний секретарь А. Ашоді дав оцінку останнім важливим документам з питань енергетичної політики Угорщини. За його словами, сьогодні роль імпорту у внутрішньому енергопостачанні приблизно втричі більша, ніж передбачалося енергетичною стратегією 2011 р. Для угорського імпорту важливий імпорт зі Словаччини (насамперед транзитних країн), України, Чехії, Польщі та Сербії. Попри те, що Україна не тісно пов'язана з європейською системою, це не погіршує статистику ЄС і виробляє 49 ТВт-год електроенергії з чорного вугілля. Атомна енергетика також значна, 55 %, але лише одна західноукраїнська система підключена до європейської системи (Словаччина, Угорщина), де електроенергія виробляється у вугільних блоках та експортується до країни. «Цей значний імпорт електроенергії з Угорщини в Україну можна розглядати як фактично експорт вуглекислого газу в Україну», – зауважує автор статті

Gergely, Brückner. Árampiac: a koronavírus sokkolta az árat, de hamarosan hiány és áremelkedés jöhet = [Ринок електроенергії: ціни шоковані коронавірусом, але найближчим часом очікується дефіцит і зростання цін] / В. Gergely // Index. – Budapest, 2020. – 12.03. (https://index.hu/gazdasag/2020/03/12/arampiac_a_koronavirus_sokkolta_az_arakat_de_hamarosan_hiany_es_komoly_aremelkedes_johet/).

***

Одна з найбільших сільськогосподарських організацій в ЄС підозрює, що Україна масово експортує мед, розведений цукровим сиропом, пише автор статті. Зростаючий дешевий імпорт меду з України також викликає сумніви щодо справжнього вмісту продукту. За даними Євростату, загальний обсяг українського

експорту до ЄС збільшився з 5 тис. тонн в 2011 р. до 20 тис. тонн у 2013 р., а потім до 47 тис. тонн у 2017 р. У тому числі ціна меду знизилася в 2019 р. до 1,69 євро за кілограм. З 2016 р. між Україною та ЄС існує угода про вільну торгівлю. Початкова квота безмитного експорту становила 5 тис. тонн, а в поточному 2020 р. вона вже становить 6 тис. тонн. Кількість вище цієї квоти очищається на 17,3 %.

Шейко, Юрий. Мед от Украина в ЕС: натурален продукт или евтин захарен сироп = [Мед з України в ЄС: натуральний продукт або дешевий цукровий сироп] / Ю. Шейко // Dnevnik. – Sofia, 2020. – 09.03. (https://www.dnevnik.bg/evropa/2020/03/09/4038694_med_ot_ukraina_v_es_naturalen_produkt_ili_evtin/).

***

Голова нового українського уряду запевнив, що співпраця з Міжнародним валютним фондом є «першочерговим пріоритетом», тим самим усуваючи побоювання щодо можливої перерви у співпраці з цим ключовим кредитором для Києва. «Уряд продовжить продуману фіскальну політику та конструктивну співпрацю з МВФ», – заявив прем'єр-міністр Д. Шмигаль. «Зміна влади означає, що ми хочемо ще швидших реформ в Україні», – сказав він. У такому ж руслі міністр фінансів І. Оманський зустрівся з представником МВФ в Україні Г. Люнгман, щоб підкреслити, що «прагнення до активної співпраці з МВФ є пріоритетним завданням для України». У цій зустрічі також брала участь його попередниця на цій посаді О. Маркарова, яку дуже цінують західні партнери та звільнення якої викликало занепокоєння у ділового співтовариства. Президент В. Зеленський змінив уряд через слабкі економічні результати та на тлі зниження своєї популярності. Кілька міністрів, які вважалися реформаторами, зокрема О. Маркарова, втратили свої посади. Цей крок викликав питання щодо готовності української влади завершити реформи, які очікує МВФ

L'aide du FMI, «priorité absolue» pour le nouveau gouvernement ukrainien = [Допомога МВФ «головний пріоритет» для нового українського уряду] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 06.03. (<https://www.lefigaro.fr/flash-eco/l-aide-du-fmi-priorite-absolue-pour-le-nouveau-gouvernement-ukrainien-20200306>).

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Дані Національної дирекції з питань іноземців свідчать, що за останні чотири місяці минулого року кількість іноземців, які приїхали на роботу, збільшилася на 157 %. З поданих заявок 78 021 заявки були на працевлаштування. З них найбільша кількість громадян української національності подала заявку на цей документ – 45 148

Sándor, Czinkóczy. Tavaly nyár óta 157 százalékkal nőtt itthon a vendégmunkások száma = [Число гастарбайтерів в Угорщині збільшилася на 157 % з минулого літа] / С. Sándor // 444. – Budapest, 2020. – 03.03. (<https://444.hu/2020/03/03/tavaly-nyar-ota-157-szazalekkal-nott-itthon-a-vendegmunkasok-szama>).

***

Українці з 1 березня 2020 р. не зможуть перетинати державний кордон з РФ на підставі паспорта громадянина України або свідоцтва про народження, повідомляє Міністерство з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб. Згідно з постановою уряду України з 1 березня 2020 р. перетин державного кордону з Російською Федерацією буде здійснюватися тільки при наявності паспорта громадянина України для виїзду за кордон

С 1 марта украинцы будут пересекать границу с Россией по загранпаспортам = [З 1 березня українці перетинатимуть кордон з Росією за закордонними паспортами] // Зеркало. – Баку, 2020. – 01.03. (<https://zerkalo.az/s-1-marta-ukraintsy-budut-peresekat-granitsu-s-rossiej-po-zagranpassportam/>).

***

З 1 березня в Україні діють нові правила поїздок в Росію. Тепер українці зможуть виїжджати в РФ тільки при пред'явленні закордонного паспорта. Член комітету з міжнародних справ Державної думи А. Морозов заявив, що влада України прийняла рішення, «спрямоване проти громадян». «Це абсолютно нелогічно з точки зору загальноприйнятих норм, де держава має свою діяльність направляти на полегшення пересування і економічної активності своїх громадян», – зауважує парламентарій. Як додав депутат, «люди не повинні страждати через політичні розбіжності між Росією і Україною»

В Госдуме оценили новые правила въезда украинцев в Россию = [У Держдумі оцінили нові правила в'їзду українців до Росії] // Известия. – Москва, 2020. – 01.03. (<https://iz.ru/981851/2020-03-01/v-gosdume-otcenili-novye-pravila-vezda-ukraintcev-v-rossiiu>).

***

Українці з 1 березня 2020 р. не зможуть в'їжджати на територію Росії тільки за паспортом громадянина України або свідоцтвом про народження. Про це йдеться в повідомленні міністерства з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України. «Громадяни тепер зможуть в'їжджати чи виїжджати через кордон України тільки по закордонному паспорту або дозволу для перетину лінії розмежування в межах сепаратистських республік Донбасу», – відзначили в Міністерстві з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України

Украинцев будут пускать в Россию только по загранпаспорту = [Українців будуть пускати в Росію тільки при наявності закордонного паспорта] // Haqqin.az. – Баку, 2020. – 01.03. (<https://haqqin.az/news/171262>).

***

Українці з 1 березня не зможуть перетинати кордон з Росією на підставі паспорта громадянина України або свідоцтва про народження (для дітей до 16 років). Згідно з постановою Кабінету Міністрів від 18 грудня 2019 р., з 1 березня 2020 р. перетин кордону з РФ буде здійснюватися тільки при наявності закордонного паспорта. Громадяни України, які раніше вибули за кордон за внутрішнім паспортом або свідоцтвом про народження зможуть повернутися в Україну за цими документами. Очікується, що такі нововведення позитивно вплинуть на якість і швидкість прикордонного контролю. Вони дозволять запобігти використанню підrobок внутрішніх паспортів і свідоцтв про народження з огляду на низький ступінь захисту цих документів

Украинцев обязали ездить в РФ по загранпаспортам = [Українців зобов'язали їздити в РФ за закордонними паспортами] // Литовский курьерь. – Вильнюс, 2020. – 03.03. (<https://www.kurier.lt/ukraincev-obyazali-ezdit-v-rf-po-zagranpasportam/>).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль на брифінгу заявив, що з 12 березня Україна частково закрийє державний кордон через загрозу поширення коронавірусу нового типу /COVID-19/. Глава уряду уточнив, що з 219 пунктів пропуску на кордоні працюватимуть тільки 49. Решта 170 закрийють для громадян і автотранспорту. Д. Шмигаль додав, що Кабмін також вирішив тимчасово призупинити авіасполучення з Італією. У майбутньому такі обмеження можуть поширитися і на інші країни, де спостерігається спалах COVID-19, попередив прем'єр. Уряд також ввів заборону на експорт засобів індивідуального захисту вітчизняного виробництва

С 12 марта Украина частично закрывает госграницу из-за угрозы нового коронавируса = [З 12 березня Україна частково закрийє держкордон через загрозу нового коронавірусу] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 12.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0312/c31519-9667529.html>).

***

З метою вивчення досвіду митниці Азербайджану в області застосування інформаційних технологій українські та молдавські митники відвідали країну. Візит здійснюється за підтримки Міжнародної організації з міграції в рамках проекту по реалізації відеоспостереження на прикордонному пропускному пункті між Україною та Молдовою

Бабаева, Фидан. Таможенники Украины и Молдовы перенимают опыт коллег в Азербайджане = [Митники України та Молдови переймають досвід коллег в Азербайджані] / Ф. Бабаева // Trend. – Баку, 2020. – 03.03. (<https://www.trend.az/business/economy/3201351.html>).

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

5 березня у 70-ту річницю від смерті Р. Шухевича у Свято-Миколаївській українській церкві УГКЦ у Торонто відбулася поминальна панахида за упокій душі головнокомандувача УПА та всіх Героїв України. До Свято-Миколаївської церкви зійшлася громада, яка вшанувала пам'ять Героя України Р. Шухевича. Організатори заходу – Ліга Українців Канади, відділ Торонто, Товариство колишніх вояків УПА в Канаді та Об'єднання колишніх вояків УПА США і Канади. Присутні на вшануванні у церковній залі мали нагоду переглянути короткий документальний фільм про Р. Шухевича. «Україна знову воює проти московського окупанта, але на прикладі вірних Українській справі героїв, таких, як Р. Шухевич, ми відроджуємо і передаємо пам'ять про борців за волю України наступним поколінням», – сказав після відзначення голова Ліги Українців Канади, відділу Торонто М. Литвин. Він також наголосив, що «народ, який пам'ятає і шанує своїх героїв, непереможний»

Поминальна панахида у 70-ту річницю від смерті Романа Шухевича // Гомін України. – Toronto, 2020. – 12.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21650/group/19>).

***

Упродовж 21-23 лютого 2020 р. у Торонто в Українському Культурному Центрі Олд Милл відбулися 3-річні Крайові З'їзди: XXVIII З'їзд Ліги Українців Канади (ЛУК) та XXII з'їзд Ліги Українок Канади (ЛУ-окК). На З'їзди прибули делегати з Канади. Гасло з'їздів: «Зміцнюємо громаду, захищаємо Україну». Протягом 3-х років ЛУК та ЛУокК підтримували українських воїнів, їхні родини, дітей, сиріт та переміщених осіб. Фонд «Приятелі збройних сил України» зібрав та передав понад 2 млн дол. гуманітарної допомоги на схід України. Представники ЛУК О. Стеців, Р. Медик, Б. Чернявський та І. Козак неодноразово їздили на лінію фронту, де вони зустрічалися з українськими воїнами, обговорювали їхні потреби і гуманітарну допомогу

Крайові з'їзди Ліги українців Канади та Ліги українок Канади // Гомін України. – Toronto, 2020. – 08.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21649/group/22>).

***

6 березня у Львові на базі Західного територіального управління Військової служби правопорядку представники Збройних сил Канади передали українським колегам матеріально-технічну допомогу в контексті реалізації масштабного проекту з посилення можливостей для забезпечення захисту та безпеки громадян України. Як зазначив бригадний генерал С. Лакруа, командир 3-ї Канадської дивізії – об'єднаної оперативної групи «Захід», Канада однією з перших країн розпочала надавати допомогу Україні, що постала перед загрозою поневолення. Зі свого боку начальник Головного управління Військової служби правопорядку ЗСУ генерал-лейтенант І. Криштун подякував давнім партнерам за підтримку і висловив переконання в тому, що поповнення автопарку ВСП стане ще одним міцним фрагментом фундаменту нової служби – Військової поліції. «Вже не перший рік працюємо над її запуском –

найближчим часом подамо на розгляд народних обранців відповідний законопроект та очікуємо його схвалення. Це дасть змогу військовим правоохоронцям отримати всі необхідні функції для виконання завдань за призначенням і підтримувати правопорядок у ЗС України», – наголосив начальник Головного управління Військової служби правопорядку ЗСУ

За сприянням канадських партнерів автопарк вси поповнили нові «Форди» // Гомін України. – Toronto, 2020. – 11.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21679/group/5>).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

А. Аслунд у статті зауважує, що іноземні інвестори цінували роботу українського уряду О. Гончарука, його ключових міністрів й політичні підходи. Ринки, на його думку, вочевидь, не зраділи складу нового уряду, який лишається неповним і ще не заявив про свої політичні наміри. А. Аслунд також нагадує про звільнення Генпрокурора Р. Рябошапки, а також вказує на атаки проти НБУ і НАБУ, які чинять опір поверненню «Приватбанку» його старим власникам. А. Аслунд зазначає, що Україні вдавалося уникати глобальної фінансової кризи. Але тепер вона в епіцентрі цього процесу, міжнародні фінансові ринки швидко закриваються для України. «Сьогодні перед Україною постало критично важливе завдання відновити міжнародну фінансову довіру. Найкращий спосіб це зробити – укласти угоду про нову програму з МВФ. Попередній уряд і НБУ виконати всі макроекономічні вимоги, щоб це зробити. Лишилися дві умови, а саме ухвалення земельної реформи й законне блокування процесу повернення націоналізованих банків», – підкреслює автор статті

Åslund, Anders. Coronavirus crisis: Ukraine needs IMF support not political purges = [Коронавірусна криза: Україні потрібна підтримка МВФ, а не політичні чистки] / A. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 10.03. (<https://atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/coronavirus-crisis-ukraine-needs-imf-support-not-political-purges/>).

***

МВФ не хоче давати кредити Україні поки олігархи мають значний вплив в економіці, ЗМІ та політиці країни, зазначає автор. Зрештою, Україна живе від «кредита до кредита», на думку автора, «лише в 2020 р. країні доведеться повернути понад 16 млрд дол. іноземним кредиторам та інвесторам – це величезне навантаження на урядовий бюджет у розмірі 50 млрд доларів». Наразі кредитна угода з МВФ все ще не підписана, і незрозуміло, коли Україна отримає якісь гроші від МВФ, вважає автор

Hassel, Florian. Im Griff der Oligarchen = [В лецатах олігархів] / F. Hassel // Sueddeutsche Zeitung. – Berlin, 2020. – 08.03. (<https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/ukraine-im-griff-der-oligarchen-1.4836028>).

***

Міністерство транспорту Узбекистану оголосило про запуск регулярного автобусного сполучення за маршрутом Самарканд-Ташкент-Санкт-Петербург. У минулому році Uzautotrans Service придбала у китайської компанії Zhengzhou Yutong Bus 168 автобусів для міжнародних рейсів в Росію і Казахстан. Фінансування закупівель здійснювалося за рахунок кредиту Національного банку України в розмірі 20 млн доларів

Сейфадини, Илькин. Между Узбекистаном и Казахстаном запускаются регулярные автобусные рейсы = [Між Узбекистаном і Казахстаном запускаються регулярні автобусні рейси] / И. Сейфадини // Trend. – Баку, 2020. – 03.03. (<https://www.trend.az/business/transport/3199752.html>).

ЕКОНОМІКА

Одна з провідних незалежних бізнес-груп у Центральній та Південно-Східній Європі (SEE) – Eurohold Bulgaria AD звітує про рекордні прибутки в 2019 р. завдяки зростанню всіх ключових сегментів бізнесу, в яких вона працює, продовжуючи розширювати свою діяльність в регіоні. Зокрема, спеціалізуючись на страхуванні туризму, український ЕТІ зареєстрував 50 % збільшення валового преміального доходу до 21,5 млн. левів та прибуток до оподаткування – 4 млн левів. Інша українська компанія ЕІГ – Euroins Ukraine досягла збільшення на 7 % валових внесків, що склало близько 17 млн левів прибутку

«Еврохолд» отчита рекордни приходи за 2019 година = [Звіт «Еврохолдингу» про дохід за 2019 рік] // Fakti.bg. – Sofia, 2020. – 04.03. (<https://fakti.bg/biznes/451330-evrohold-otchita-rekordni-prihodi-za-2019-godina>).

***

Державна служба геології та надр відмовила ТОВ «Єврогаз Мінералс» у видачі спецдозволу на геологічне вивчення з дослідно-промисловою розробкою Середньопридніпровського блока Українського щита на виявлення тіл кімберлітів та лампроїтів (алмазів) у Дніпропетровській області. Зі судового реєстру відомо, що на початку березня 2016 р. компанія «ЄвроГаз Мінералс» звернулася до Держгеонадр із проханням надати їй спецдозвіл для робіт на Середньопридніпровському блоці Українського щита для виявлення тіл кімберлітів та лампроїтів як можливих корінних джерел алмазів у Дніпропетровській області. В пакеті документів фірма подала договір оренди майнового комплексу, наявність якого на той час дозволяла розраховувати на спецдозвіл без проведення аукціону

Держгеонадра через 4 роки тяганини відмовила сумнівній фірмі в спецдозволі на родовище алмазів // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA] (<https://www.chasipodii.net/article/24311/>).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Україна має намір підписати довгостроковий контракт з Вашингтоном на поставку великих обсягів СПГ зі США. Газ надійде до України через Польщу. – США зацікавлені в такому порядку. «І ми хочемо придбати газ за ринковою ціною та підписати контракт на 10-12 років. Це буде для нас геополітичним документом і гарантією енергетичної безпеки», – заявив міністр енергетики та довкілля України О. Оржель. Він додав, що завдяки такій угоді позиція України в переговорах про сировину з Росією також поліпшиться. «Наша інфраструктура СПГ розвиватиметься завдяки цьому контракту. І наступного разу, коли ми укладемо контракт з Росією про транзит російського газу, ми вже матимемо альтернативні поставки з країни, яка зараз намагається збільшити свою частку на європейському ринку та загалом на світовому ринку газу», – каже О. Оржель. При цьому міністр не став розкривати подробиці про обсяги закупівлі, зазначивши лише, що вони будуть великими. Польща була б основним маршрутом для постачання американського СПГ. Американські газові перевізники доставлять його до терміналу СПГ у Свіноуйсьце, а звідти польськими газопроводами до кордону з Україною

Trusewicz, Iwona. Ukraina kupi gaz w USA, dostarczy go Polska = [Україна купуватиме газ в США, забезпечить це Польща] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 05.03. (<https://www.rp.pl/ENERGIA-Surowce-i-paliwa/303059960-Ukraina-kupi-gaz-w-USA-dostarczy-go-Polska.html>).

***

Голова правління українського «Нафтогазу» А. Коболев повідомив, що український «Нафтогаз» обговорює з владою США додаткові заходи щодо запобігання газопроводу «Північний потік – 2». За його словами, поки Росія планує завершення будівництва своїми силами, США і Україна обговорюють варіанти протидії цьому. Голова правління також зазначив, що вважає хорошим варіантом введені раніше санкції проти «Північного потоку – 2». При цьому він висловив надію на те, що Вашингтон і далі буде діяти в тому ж ключі. Ще одним важливим кроком А. Коболев назвав підтримку України західними партнерами в питанні завершення реформ корпоративного управління. Все це, на його думку, необхідно «для енергетичної безпеки України»

«Нафтогаз» обсудил с США новые меры против «Северного потока – 2» = [«Нафтогаз» обговорив з США нові заходи проти «Північного потоку – 2»] // Известия. – Москва, 2020. – 04.03. (<https://iz.ru/982983/2020-03-04/naftogaz-obsudil-s-ssha-novye-mery-protiv-severnogo-potoka-2>).

***

Філія «Оператор газотранспортної системи України» АТ «Укртрансгаз» за результатами тендерів повідомила про намір укласти чотири угоди про постачання природного газу для забезпечення виробничо-технологічних потреб та балансування

на загальну суму 1,48 млрд грн. Загалом, на 2020 р. замовляють 0,32 млрд куб. м газу з оплатою протягом місяця після закінчення періоду постачання на умовах DAP і з прив'язкою до курсу валюти за формулою. У торгах брали участь «Нафтогаз України», ПП «Некст Ойл Трейд», ТОВ «Торговий дім «Сокар Україна», ТОВ «РГК Трейдінг», ТОВ «Тех Пром Газ», ТОВ «Акспо Україна», ТОВ «Трафігура Юкрейн» і ТОВ «Еру Трейдінг»

«Укртрансгаз» за 1,5 млрд купив газ у «Нафтогазу» і у новачка із карною справою – значно дорожче, ніж купив «Укроборонпром» // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 04.03. (<https://www.chasipodii.net/article/24310/>).

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Професор біологічних наук Університету Південної Кароліни Т. Мауссау в статті пише, що місце найгіршої ядерної катастрофи – це не безплідна, мертва пустеля. Сильно заражені ділянки межують з відносно чистими. Але люди так ніколи й не покинули Чорнобиль по-справжньому. Туристи щодня з острахом блукають незараженими місцями, часто контактуючи з невеликою кількістю старих людей, які живуть тут, відмовившись залишати рідні села. Сотні працівників стежать за закритою електростанцією й підтримують захисний саркофаг, збудований над четвертим реактором. Поблизу Чорнобиля спалахують пожежі, пише видання, але світло-зелені плями, які можна побачити з висоти, вказують на вирубку чорнобильських дерев. Радіоактивний ліс вивозять із зони відчуження в Румунію, а потім перепродають в інші країни ЄС

Mirovalev, Mansur. In Chernobyl's radioactive forest, arson and timber smuggling = [Радіоактивний Чорнобиль страждає від пожеж і контрабанди дерева] / M. Mirovalev // Al Jazeera. – Doha, Qatar, 2020. – 03.03. (<https://www.aljazeera.com/indepth/features/chernobyl-radioactive-forest-arson-timber-smuggling-200214104539121.html>).

***

Через тридцять років після ядерної катастрофи природа взяла своє в зоні відчуження біля Чорнобильської АЕС в Україні. Поступово в занедбаних будинках проросла рослинність, на покинутій землі виростили дерева, все навколо заросло травою. Недавні дослідження підтвердили, що в даний час в зоні відчуження живуть дикі тварини. Там були виявлені сліди вовків, оленів, кабанів і навіть лисиць. Однак при вивченні занедбаних районів часто траплялися і інші тварини, які ніколи не покидали Чорнобиль. Засновник «Фонду чистого майбутнього» Л. Діксон та його команда з 2016 р. працюють в Україні, щоб допомогти жертвам ядерної катастрофи, включаючи тварин. «Сьогодні ми маємо справу вже з 12-м поколінням собак», – каже Л. Діксон. – Зараз їх умови життя особливо суворі. Крім нестачі їжі і кліматичних умов тваринам доводиться стикатися з нападами вовків, хворобами, відсутністю догляду. «Їх тривалість життя дуже коротка, всього чотири роки», – розповів один із членів «Фонду чистого майбутнього»

Ferard, Émeline. L'histoire méconnue des chiens qui ont survécu à la catastrophe nucléaire = [Історія собак, які пережили ядерну катастрофу] / É. Ferard // GEO.fr. – Paris, 2020. – 01.03. (<https://www.geo.fr/environnement/tchernobyl-lhistoire-meconnue-des-chiens-qui-ont-survecu-a-la-catastrophe-nucleaire-200064>).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Автор пише, що українська армія поступово перетворилася в централізовану професійну бойову силу. Щоправда, те ж саме не можна сказати про її важкий шлях модернізації військового обладнання. Шикарні цінники й вітальні заголовки новин, пише автор статті, приховують не дуже приємну реальність: військова допомога США для України була як стратегічно, так і тактично несуттєвою. Низка попередніх поставок військової допомоги складалася з невеликих озброєнь, систем радіоелектронного захисту, різного дрібного обладнання для особового складу. Експерти стверджують, що перлиною попередніх пакетів допомоги на 250 млн дол. були протитанкові ракети Javelin. План Конгресу передбачає забезпечення України портативними пусковими установками для ракет «земля-повітря». «І це буде символічний крок, оскільки у російських сил на Донбасі немає літаків», – зауважує оглядач

Episkopos, Mark. Ukraine Is Getting Stronger: What If It Could Take on Russia? = [Україна стає сильнішою: а якщо вона може перемогти Росію?] / M. Episkopos // National Interest. – Washington, 2020. – 01.03. (<https://nationalinterest.org/blog/buzz/ukraine-getting-stronger-what-if-it-could-take-russia-127382>).

***

Пентагон повідомив Конгрес США про намір передати Збройним силам України військову допомогу на 125 млн дол. Цей пакет буде включати принаймні один малий бойовий катер Mark VI, який може допомогти Україні пришвидшити відбудову свого військового флоту, пише National Interest. Після того, як Росія анексувала Крим, Україна лишилася лише з одним великим судном. Також в неї у флоті є кілька десятків менших суден. Таким чином Росія отримала бойову перевагу у водному прострі. З огляду на це, Україна швидко почала виробництво броньованих катерів класу «Гюрза-М». У катера Mark VI є можливості, якими не володіє жодне з тих суден, які вже є у розпорядженні України. Він добре озброєний і оснащений передовою електронікою. «Але немає суттєвих причин вважати, що в бою на зразок того, який відбувся в Керченській протоці, американський човен показав би себе краще, ніж український», – зауважує оглядач

Axe, David. Ukraine's Getting an American Gunboat. How Long Would It Last Against Russia? = [Україна отримує американську зброю. Чи допоможе вона у битві з Росією?] / D. Axe // The National Interest. – Washington, 2020. – 09.03. (<https://nationalinterest.org/blog/buzz/ukraine%E2%80%99s-getting-american-gunboat-how-long-would-it-last-against-russia-130862>).

***

Український парламент на позачерговому засіданні, прийняв закон про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2020 р. для участі в багатонаціональних навчаннях. Йдеться про українсько-американські навчання Rapid Trident 2020 і Sea Breeze 2020 р., українсько-румунські навчання Riverine 2020 р., українсько-молдавські навчання «Південь-2020», а також українсько-британські навчання Warrior Watcher 2020

Верховная рада одобрила допуск иностранных войск на Украину для учений = [Верховна Рада схвалила допуск іноземних військ в Україну для навчань] // Известия. – Москва, 2020. – 04.03. (<https://iz.ru/983432/2020-03-04/verkhovnaia-rada-odobrila-dopusk-inostrannykh-voisk-na-ukrainu-dlia-uchenii>).

***

Росія зосередила на кордоні з Україною майже 90 тис. військових, 1100 танків, 2500 бойових броньованих машин, 1600 артилерійських і ракетних систем, 340 бойових літаків та інше озброєння і техніку. Про це розповів представник Головного управління розвідки Міністерства оборони України В. Скібицький. «Загалом, угруповання Збройних сил Росії вздовж державного кордону України, на тимчасово окупованій території у Донецькій, Луганській областях та Криму складає близько 87-90 тис. військовослужбовців», – зазначив В. Скібицький. Відповідаючи на питання, як довго тривало нарощування російських військ біля українського кордону, В. Скібицький повідомив, що «у Західному і Південному військових округах воно розпочалося одразу після початку агресії проти України»

Розвідка: РФ стягнула на кордон з Україною близько 90 тисяч військових, 1100 танків, сотні літаків // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 04.03. (<https://www.chasipodii.net/article/24321/>).

***

Україна має розрахований на середньотермінову перспективу план відновлення і посилення берегової оборони в Чорному та Азовському морях, який чітко реалізує разом із партнерами зі США, Британії й НАТО. Про це заявив заступник міністра закордонних справ Є. Божок. «Ми працюємо над тим, щоб відновити і зміцнити наші Військово-Морські сили. Одним з елементів цієї роботи є відновлення і посилення берегової оборони. Тут ми співпрацюємо з американськими, британськими партнерами та з партнерами з міжнародних структур НАТО. У нас є бачення і план на середньотермінову перспективу і ми його чітко реалізуємо», – зазначив дипломат

Україна чітко реалізує план посилення берегової оборони в Чорному і Азовському морях // Час і Події. – Chicago [Illinois, USA], 2020. – 04.03. (<https://www.chasipodii.net/article/24308/>).

***

Спільна група компаній Raytheon – Lockheed Martin отримала від Пентагону контракт на виробництво протитанкових ракетних комплексів Javelin для України та ряду інших держав на суму 18,4 млн дол. Про це йдеться в повідомленні про нові комерційні угоди, укладені міністерством оборони США. Як зазначає Пентагон, в рамках програми продажу зброї і військової техніки за кордон Raytheon – Lockheed Martin візьметься за виробництво Javelin

Пентагон підписав контракт на виробництво комплексів Javelin для України = [Пентагон підписав контракт на виробництво комплексів Javelin для України] // Литовский курьерь. – Вильнюс, 2020. – 03.03. (<https://www.kurier.lt/pentagon-podpisal-kontrakt-na-proizvodstvo-kompleksov-javelin-dlya-ukrainy/>).

***

Прес-служба Міноборони України повідомила, що всі бойові частини української армії перейшли на нову систему харчування згідно з каталогом продуктів за стандартами НАТО. За даними відомства, в оновленому меню тепер є понад 400 найменувань продуктів. З них складається щоденний раціон військових. «Головне умова – не вийти за сумою за межі вартості добового комплекту, який під час аукціонів визначено в межах від 67 (2,7 дол.) до 74 гривень (3 дол.) за один добовий комплект», – йдеться на сайті відомства. Перехід на харчування за стандартами НАТО має відбутися з 1 березня. Як вважають в українському Міноборони, харчування військових є важливим моральним фактором і додатковим мотивуючим фактором, що впливає на обороноздатність України в цілому

Все боевые части на Украине перешли на питание по стандартам НАТО = [Всі бойові частини в Україні перейшли на харчування за стандартами НАТО] // Известия. – Москва, 2020. – 02.03. (<https://iz.ru/982225/2020-03-02/vse-boevye-chasti-na-ukraine-pereshli-na-pitanie-po-standartam-nato>).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Судове слідче управління Барселони здало в архів кримінальну справу, порушену п'ять років тому проти українського олігарха Д. Фірташа. Суддя обґрунтував своє рішення пропозицією самого слідства, яке призупинило справу ще 30 жовтня 2019 р. Слідство ж виходило з того, що антикорупційна прокуратура Іспанії – ініціатор кримінального переслідування Д. Фірташа – на надала «вагомих доказів» провини підозрюваного. Олігарха обвинувачували у відмиванні великих сум грошей на території Іспанії та «членстві в злочинному співтоваристві»

Olmo, José María. Archivada la causa en Barcelona contra el magnate ucraniano del gas por blanqueo = [В Барселоні закрили справу проти українського газового магната щодо відмивання грошей] / J. M. Olmo // El Confidencial. – Madrid, 2020. – 11.03. (https://www.elconfidencial.com/espana/2020-03-11/archivada-causa-barcelona-magnate-ucraniano-gas-blanqueo_2489888/).

***

Українська служба безпеки (СБУ) оголосила про затримання священника за торгівлю гранатометами та вибуховими речовинами, які він здобув у зоні бойових дій з проросійськими сепаратистами на сході країни. «Цей священник з церкви в місті Рівне на північному заході країни був заарештований кілька місяців тому, але його справа до цього часу не оприлюднювалася через поточні експертизи щодо зброї, яку він продавав», – заявила речниця СБУ О. Гітлянська. «У період з 2015 по 2018 роки чоловік здійснив кілька поїздок до зони ООС з проповідницькою місією і привозив зброю після своїх візитів», – йдеться у повідомленні СБУ. Він, зокрема намагався продати гранатомет, сім гранат і 800 грамів тротилу за 40 тис. грн. чоловікові, який раніше був засуджений за торгівлю зброєю. Священнику загрожує до семи років ув'язнення, якщо його визнають винним. Цей випадок висвітлює проблему торгівлі зброєю в Україні, особливо з початку 2014 р., коли розпочався збройний конфлікт з проросійськими сепаратистами

Ukraine: un prêtre soupçonné de trafic d'armes = [Україна: священника підозрюють у торгівлі зброєю] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 03.03. (<https://www.lefigaro.fr/international/ukraine-un-pretre-soupconne-de-traffic-d-armes-20200303>).

***

Влада в Україні затримала священника, який займався збутом зброї. За попередньою версією слідства, священник намагався налагодити механізм нелегального збуту військових засобів ураження, інформує пресслужба СБУ. Встановили, що впродовж 2015-2018 років він неодноразово виїжджав до зони АТО\ООС із проповідницькою місією. Із відряджень чоловік повертався із небезпечними трофеями, які збував серед своїх знайомих. Аби уникнути викриття після отримання оплати зловмисник залишав закладки зі зброєю у підвалах багатоповерхівок та промислових районах Рівного. Правоохоронці задокументували декілька фактів продажу зловмисником ручного протитанкового гранатомета, 7 гранат із запалами та 800 грамів тротилу, за які він хотів отримати понад 40 тис. грн. У межах кримінального провадження відкритого підозру за ч. 1 ст. 263 (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами) Кримінального кодексу України настоятелю повідомлено про підозру

Ukraine detains priest who used preaching missions to traffic arms = [Україна затримала священника, який використовував проповідницькі місії для торгівлі зброєю] // The Guardian. – London, 2020. – 03.03. (<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/03/ukraine-detains-priest-who-used-preaching-missions-to-traffic-arms>).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Міністр внутрішніх справ України А. Аваков повідомив, що Національна поліція Києва припинила діяльність найбільшої в Україні мережі інтернет-торгівлі наркотиками і лабораторію, де щомісяця вироблялося до 100 кг психотропних речовин. Затримано дев'ять учасників організованої злочинної групи. Як зазначив

глава Міністерства, у правопорушників було вилучено близько 300 кг наркотичних речовин, а також більше 2 т прекурсорів вартістю 110 млн грн

МВД Украины сообщило о ликвидации сети интернет-торговли наркотиками = [МВС України повідомило про ліквідацію мережі інтернет-торгівлі наркотиками] // Известия. – Москва, 2020. – 02.03. (<https://iz.ru/982249/2020-03-02/mvd-ukrainy-soobshchilo-o-likvidacii-seti-internet-torgovli-narkotikami>).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Секретар РНБО України О. Данилов провів зустріч з представником Всесвітньої організації охорони здоров'я в Україні Я. Хабіхтом, щоб обговорити активізацію співпраці у протидії поширенню коронавірусу нового типу /COVID-19/ на українській території. А. Данилов зазначив, що Україна вживає превентивних заходів з перших днів поширення COVID-19 в світі. Зокрема, при РНБО була створена оперативна група, яка цілодобово моніторить ситуацію навколо нового коронавірусу. Крім того, по всій країні визначені лікарні, готові приймати пацієнтів, інфікованих COVID-19. У свою чергу, Я. Хабіхт ознайомив А. Данилова з новими підходами ВООЗ до виявлення випадків захворювання COVID-19 і реагування на них. А. Данилов і Я. Хабіхт домовилися раз в тиждень проводити робочі зустрічі представників РНБО та ВООЗ для обміну оперативною інформацією щодо протидії поширенню нового коронавірусу в Україні

Украина активизирует сотрудничество с ВОЗ для противодействия распространению нового коронавируса = [Україна активізує співпрацю з ВООЗ для протидії поширенню нового коронавірусу] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 13.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0313/c31519-9667834.html>).

***

Мер столиці України В. Кличко заявив, що навчання в школах та масові заходи будуть обмежені в Києві, щоб запобігти можливому поширенню нового коронавірусу. «Хоча жодного випадку коронавірусу в Києві не зареєстровано, ми вирішили не чекати і захищати мешканців міста», – сказав В. Кличко, закликаючи мешканців столиці не панікувати та відвідувати лікаря негайно, коли відчують себе погано. Громадський транспорт в столиці працюватиме як завжди, а транспортні засоби дезінфікують двічі на день

Kiev imposes restrictions on schools, public events due to coronavirus = [Київ накладає обмеження на школи, громадські заходи через коронавірус] // China Daily. – Beijing, 2020. – 12.03. (<https://global.chinadaily.com.cn/a/202003/12/WS5e69a92fa31012821727e7f4.html>).

***

Українська влада оголосила, що закриває школи та університети по всій країні на три тижні до кінця березня, щоб запобігти поширенню нового коронавірусу. Уряд

заявив, що забороняє проводити всі масові заходи в країні. Він також заборонив глядачам відвідувати спортивні змагання. Українська влада поки що оголосила лише про один підтверджений випадок COVID-19, але в країні існує широке занепокоєння, оскільки багато українців працюють у європейських країнах, уражених вірусом, включаючи Італію

Ukraine to close schools, varsities over coronavirus = [В Україні закриваються школи через коронавірус] // The News. – London, 2020. – 12.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/627970-ukraine-to-close-schools-varsities-over-coronavirus>).

***

Автор статті ізраїльського видання пише, що Україна з рекордно низьким числом заражених раптово оголосила загальний карантин. В країні обмежене проведення масових заходів, оголошений 3-тижневий карантин в навчальних закладах, заборонено експорт товарів протиепідемічного призначення. «Люди, звичайно, схвилювані, але дефіциту товарів і продуктів немає», – повідомили в Україні журналісту ізраїльських «Вістей». Заступник міністра охорони здоров'я України В. Ляшко пояснив невелике число хворих «повільним поширенням вірусу на сході Європи», а не тим, що влада «щось приховує». На відміну від Ізраїлю, де до 11 березня аналізами на коронавірус було охоплено 3500 осіб, а в подальшому планується перевіряти кожен особу з кашлем і температурою, в Україні аналізи зробили всього 43 пацієнтам. Разом з тим Україна випередила Ізраїль за кількістю авіапасажирів, перевірених на наявність температури

Лави, Ноа. Жители Украины – «Вестям»: введен всеобщий карантин, туалетной бумаги достаточно = [Жителі України – «Вістям»: введено загальний карантин, туалетного паперу досить] / Н. Лави // Вести. – Ришон-ле-Цион, 2020. – 12.03. (<https://www.vesty.co.il/articles/0,7340,L-5692827,00.html>).

***

У зв'язку з подальшими випадками коронавірусної інфекції в Польщі триває санітарний контроль на прикордонних пунктах пропуску з Україною. «Усі особи, які приїжджають до Польщі, підлягають контролю. Санітарний контроль застосовується до всіх осіб та транспортних засобів на дорожніх прикордонних переходах з Україною. Перевірки також проводяться на подорожніх поїздах. Медичні служби вимірюють температуру, а офіцери прикордонної служби збирають картки про місцезнаходження», – розповідає пресекретар очільника Підкарпатського воєводства

Koronawirus w Polsce. Kontrola sanitarna na przejściach granicznych z Ukrainą = [Коронавірус у Польщі. Санітарний контроль на пунктах пропуску з Україною] // Gazeta Wyborcza. – Warsaw, 2020. – 10.03. (<https://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/7,34962,25775803,koronawirus-w-polsce-kontrola-sanitarna-na-przejsciach-granicznych.html?disableRedirects=true>).

***

Оскільки в українсько-російському конфлікті постраждало близько 10 тис. солдатів, група добровольців сподівається, що терапія собаками може стати ресурсом для українських ветеранів. Київський Центр медико-психологічної реабілітації надає допомогу воїнам АТО, залучаючи до роботи з постраждалими бійцями спеціалістів з канистерапії (лікування за допомогою спеціально навчених собак). «Є позитивні кроки з боку держави», – каже Р. Григорян, психолог, який займається волонтерами та ветеранами. «Але систематичних зусиль бракує, включаючи невелике фінансування уряду для вирішення проблеми» – розповідає психолог. Собаки допомагають солдатам подолати посттравматичний стресовий розлад. Набутий досвід медико-психологічної реабілітації, комплексний підхід та потужна клінічна база забезпечує позитивні результати лікування та відновлення стану психічного здоров'я учасників АТО

Therapy dogs bring respite to Ukraine war veterans = [Терапія собаками надає психологічну допомогу ветеранам України] // The News. – London, 2020. – 09.03. (<https://www.thenews.com.pk/print/626223-therapy-dogs-bring-respite-to-ukraine-war-veterans>).

***

Україна підтвердила свій перший випадок ураження коронавірусом. Про це заявив Генеральний директор Центру громадського здоров'я І. Кузін. Хворий на коронавірус минулого тижня разом із дружиною подорожував Італією, потім літаком переїхав до Румунії, а звідти повернувся автомобілем до України. «Чоловіка шпиталізували в окремий бокс обласної інфекційної лікарні у Чернівцях, де він проходить обстеження», – зазначив І. Кузін. «Усі контактні особи знаходяться під наглядом лікарів-епідеміологів», – наголосив Генеральний директор Центру громадського здоров'я

Ukraine reports first coronavirus case = [Україна повідомила про перший випадок коронавірусу] // The Independent. – London, 2020. – 04.03. (<https://www.independent.co.uk/news/health/coronavirus-news-live-symptoms-update-map-cases-china-uk-deaths-a9371196.html>).

***

Український уряд на створеному сайті з актуальною інформацією про COVID-19 повідомив, що куплених Україною тест-систем і реагентів для виявлення нового коронавірусу /COVID-19/ досить, щоб обстежити 960 чоловік. За прогнозами, запасів вистачить до моменту отримання чергових реагентів. При цьому автори сайту особливо підкреслили, що лабораторної діагностики на новий коронавірус підлягають тільки випадки, які чітко підпадають під критерії Всесвітньої організації охорони здоров'я як підозрілі. Через виявлення першого випадку інфікування COVID-19 влада Чернівців вирішила не пускати в школи і дитячі сади дітей з ознаками ГРВІ. Профілактичні заходи також були посилені у виховних і навчальних закладах Києва. Зокрема, мер міста В. Кличко доручив організувати вимірювання температури тіла всім вихованцям дитячих садків і учням столичних шкіл

У України достаточно тест-систем для обследования 960 человек на новый коронавирус = [В Україні достатньо тест-систем для обстеження 960 осіб на новий коронавірус] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 04.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0304/c31519-9664551.html>).

***

Прем'єр-міністр України О. Гончарук, коментуючи новину про виявлення першого в країні випадку зараження COVID-19, заявив, що Україна готова оперативно реагувати на можливе поширення коронавірусу нового типу /COVID-19/ і надавати кваліфіковану медичну допомогу всім хворим. «В Україні зафіксовано перший випадок захворювання, спричиненого новим коронавірусом. Прошу зберігати спокій та отримувати інформацію лише з офіційних джерел», – наголосив міністр. О. Гончарук закликав користуватися виключно офіційними джерелами для отримання інформації про поширення нового коронавірусу. Уряд створив спеціальну інфосторінку з усією актуальною інформацією щодо профілактики коронавірусу та порядку дій у разі зараження

Украина готова реагировать на возможное распространение COVID-19 – премьер-министр = [Україна готова реагувати на можливе поширення COVID-19 – прем'єр-міністр] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 04.03. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0304/c31519-9664558.html>).

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Стаття угорського видання присвячена Б. Франчу, мешканцю Крьосмесзі, на березі Чорної Тиси, між вершинами Карпат, який бореться зі сміттям, що затопило Тису. «Ситуація трагічна, зауважує оглядач, в Україні організованого управління відходами або не існує, або перебуває воно в стадії зародження». Б. Франч працює з фургоном, який постійно ламаться, що робить його роботу набагато складнішою. Волонтери PET Tisza розпочали збір коштів громади, щоб придбати надійну річкову машину швидкої допомоги для Б. Франча

Egyed, Anna. Ez a kárpátaljai ember egyedül vette fel a harcot a Tisza forrásvidékét elárasztó szemét ellen = [Цей закарпатський чоловік є єдиним, хто бореться зі сміттям, що затопило Тису] / A. Egyed // Index. – 07.03.2020. (https://index.hu/mindekozben/poszt/2020/03/07/ez_a_karpataljai_ember_egyedul_vette_fel_a_harcot_a_tisza_forrasvideket_elaraszto_szemet_ellen/).

ІСТОРІЯ

Розповідаючи про дитинство у вигнанні, автор статті згадує 1986 рік: «Естонія переживала складні часи, коли була нестача продуктів. Але після аварії на Чорнобильській АЕС в Естонії раптом з'явилася велика кількість їжі, яку привезли з України. Відразу після аварії чоловіків відправили на роботу на атомну електростанцію, які не знали, куди їхали. Я спостерігав, як діти в Естонії жадібно

пили раніше дефіцитні українські фруктові соки. Люди нічого не розуміли. Ніхто не повірив брехні радянського телебачення. Але дітям було дозволено пити українські фруктові соки, хоча в аптеках водночас не вистачало йоду»

Oksanen, Sofi. Der Eiserne Vorhang riss, und ich bekam einen Hund = [Залізна завеса зламалася] / S. Oksanen // Frankfurter Allgemeine Zeitung. – Frankfurt am Main, 2020. – 02.03. (<https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/buecher/themen/wie-estnische-exilanten-in-finnland-die-wendezeit-erlebten-16656427-p4.html>).

***

Небелівка, село в Кіровоградській області, де проживає близько 700 чоловік, розташована в низці пагорбів і зелених лугов. Під поверхнею ландшафту навколо Небелівки і на розташованих неподалік місцях археологічних розкопок віднайшли міста приблизно шеститисячної давності. Ці протяжні і малонаселені місця археологічних розкопок відомі як мегапоселення. Цей термін вміщує і їх величезний розмір, і таємниче походження. Наразі деякі вчені стверджують, що такі поселення є окремою формою давнього міського життя, що залишалося здебільшого непоміченим

Bower, Bruce. Ancient 'megasites' may reshape the history of the first cities = [Древні «мегапоселення» можуть змінити історію перших міст] / B. Bower // Science News. – Washington, 2020. – 01.03. (<https://www.sciencenews.org/article/ancient-urban-megasites-may-reshape-history-first-cities>).

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

Литовський національний художній музей та Національний історичний музей України напередодні 30-ї річниці Незалежності Литовської Республіки відкриває виставку «Українські цивілізації. Від культури Тріполі, скіфського золота до Майдану». Виставка знаходиться під патронатом Президента Литовської Республіки Г. Науседи та Президента України В. Зеленського

Legendinis skitų auksas – pirmą kartą Lietuvoje eksponuojamų Ukrainos brangenybių parodoje = [Легендарне скіфське золото на першій в Литві виставці ювелірних виробів] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 05.03. (<https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2020/03/05/news/pirma-karta-lietuvoje-eksponuojamu-ukrainos-brangenybiu-parodoje-legendinis-skitu-auksas-13899973/>).

***

Відбулося урочисте закриття ювілейного, 70-го Берлінського фестивалю кіно, під час якого були оголошені переможці в різних номінаціях. «Срібного ведмеда» отримав скандальний фільм, велика частина якого була знята в Харкові – «Дау. Наташа», режисерів І. Хржановського і К. Ертель, копродукція Німеччини, України, Великобританії. Крім того на Berlinale відбулася світова прем'єра фільму «Номери» О. Сенцова. Також Україна була представлена на Берлінале у програмі Forum

Expanded Берлінале фільмом «Громадяни космосу», який увійшов в програму Forum Expanded Берлінале

Husmann, Wenke. Keine Grenzen der Vorstellungskraft = [Уява без обмежень] / W. Husmann // Die Zeit. – Berlin, 2020. – 01.03. (<https://www.zeit.de/kultur/film/2020-03/berlinale-goldener-baer-mohammad-rasoulof-abschluss>).

***

У своїй книзі «Цинкові хлопчики» С. Алексієвич, яка народилася в Україні в 1948 р., визнає свій внесок у серіал НВО «Чорнобиль», заснований на її книзі «Чорнобильська молитва», яка без прикрас розповідає про аварію 1986 р. на Чорнобильській АЕС в Україні. «Це дуже сильний серіал, на мій погляд. Його подивилися мільйони людей по всьому світу. Мені здається, це наслідок нової «екологічної» свідомості», – зазначає письменниця

Perpetuo, Irineu Franco. A URSS era um Estado guerreiro, diz ganhadora do Nobel de Literatura = [Лауреат Нобелівської премії з літератури: СРСР був войовничою державою] / I. F. Perpetuo // Folha. – Brazilia, 2020. – 01.03. (https://www1.folha.uol.com.br/ilustrada/2020/02/a-urss-era-um-estado-guerreiro-diz-ganhadora-do-nobel-de-literatura.shtml?utm_source=folha&origin=folha#).

РЕЛІГІЯ

Свого часу В. Сталін хотів задіяти РПЦ у післявоєнній міжнародній політиці. В останні роки Кремль найактивніше намагався реанімувати цей фактор для просування «русского мира» в інших країнах, а особливо – для «утримання» України. Єрусалимський патріарх Феофіл зібрав у столиці Йорданії Аммані саміт Предстоятелів Помісних ПЦ – Синакسيس – для вирішення «українського питання» і пошуку шляхів примирення Московського і Константинопольського патріархатів. У результаті в Аммані вдалося зібрати лише чотирьох предстоятелів. Слабка представницька зустрічі в Аммані – це чергова дипломатична невдача «міністра закордонних справ» РПЦ митрополита Іларіона, якого навіть в самій патріархії називають винуватцем втрати України і розриву з Константинополем. Щоб якось згладити негативний ефект, митрополит Іларіон пообіцяв, що далі буде ціла «серія зустрічей до тих пір, поки ми не вирішимо проблеми з Україною»

Путкарадзе, Мамука. Всеправославный Синакسيس или чаепитие патриарха Кирилла в Аммане = [Всеправославний Синакسيس або чаювання патріарха Кирила в Аммані] / М. Путкарадзе // Грузия online. – Тбіліси, 2020. – 03.03. (<https://www.apsny.ge/articles/1583292034.php>).

***

Румунська Православна Церква підтримує надання автокефалії Українській Православній Церкві. Так, румунські синодали зазначили, що вони «погоджуються з

надання автокефалії для всієї Православної Церкви України (а не тільки її частини)». Румунська Православна Церква зайняла проукраїнську позицію, що виражено у підтримці автокефалії Православної Церкви України. Однак вони переконані, що цього можна досягнути тільки шляхом взаєморозуміння між Вселенським та Московським Патріархатом та загально православлним консенсусом. У зв'язку з цим Румунська Церква вирішила взяти участь у «всеправославній» зустрічі в Аммані, яка має відбутися наприкінці лютого з ініціативи РПЦ і яку озвучив раніше Єрусалимський Патріарх Теофіл

Румунська церква підтримала автокефалію України // Гомін України. – Toronto, 2020. – 03.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21644/group/10>).

***

У січні 2019 р. духовний глава православних християн всього світу патріарх Варфоломій надав українській церкві незалежність від Московського патріархату. Може здатися, що мова йде про суто духовну суперечку, наголошує автор, цікаву тільки для теологів. Але це не так. На тлі відносин між Україною і Росією і прагнення Росії виглядати захисницею традиційної ідеї християнської культури, це питання не тільки благочестя, а й політики. Недарма Президент України П. Порошенко назвав це «ще одним актом проголошення незалежності України». Держсекретар США М. Помпео висловив підтримку курсу української церкви з боку США. Росія була незадоволена. В. Путін навіть зауважив, що цей розкол може призвести до кровопролиття. Він також різко критично відгукнувся про рішення Держсекретаря М. Помпео обговорити це питання в ході візиту до Києва, назвавши його «абсолютно неприпустимим»

Rodgers, James. Lent In Russia And Ukraine: Piety And Political Confrontation = [Пост у Росії та Україні: благочестя та політичне протистояння] / J. Rodgers // Forbes. – New York, 2020. – 01.03. (<https://www.forbes.com/sites/jamesrodgerseurope/2020/03/01/lent-in-russia-and-ukraine-piety-and-political-confrontation/#4ee1f9c3c7c4>).

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Україна створила новий телевізійний канал «Дім», який транслює до регіонів, контрольованих російськими сепаратистами та Криму, анексованого Москвою, щоб залучити мешканців, які в основному дивляться російське телебачення. Телерадіомовник хоче «поставити політичне, культурне та соціальне життя України на порядок денний» для мешканців підконтрольних сепаратистам територій та «викликати почуття єдності», наголосила менеджер каналу Ю. Островська. Телеканал «Дім» транслюватиме контент з великих українських телекомпаній

Nauja Ukrainos televizija sieks patraukti žiūrovus separatistiniuose regionuose = [Новий український телеканал для залучення глядачів з сепаратистських регіонів] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 03.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/03/03/news/nauja-ukrainos-televizija-sieks-patraukti-ziurovus-separatistiniuose-regionuose-13871276/>).

***

На офіційному сайті Президента України В. Зеленського 28 лютого зареєстрували петицію з проханням націоналізувати українські телеканали, які належать олігархам. Розгляд прохання Президентом буде можливий, якщо петиція набере 25 тис. підписів за 90 днів. В кінці лютого чотири медіагрупи країни почали мовлення 22 телеканалів у закодованому режимі. Для їх розкодування необхідно придбати спеціальні тюнери, вартість яких становить близько 45 дол.

Зеленского попросили национализировать телеканалы олигархов = [В. Зеленського попросили націоналізувати телеканали олігархів] // Известия. – Москва, 2020. – 01.03. (<https://iz.ru/981884/2020-03-01/zelenskogo-poprosili-natsionalizirovat-telekanaly-oligarkhov>).

КІБЕРТЕРОРИЗМ

США виділяє Україні ще 8 млн дол. на забезпечення кібербезпеки, повідомили в держдепартаменті за підсумками зустрічі з українськими колегами в Києві. «В знак незмінної прихильності підтримки кібербезпеки Сполучені Штати оголосили про виділення держдепартаментом ще 8 млн дол. на додаток до 10 млн дол., обіцяних в 2017 р. Частина цього фінансування буде спрямована на підтримку нового проекту Агентства США з міжнародного розвитку в області кібербезпеки, в який планується інвестувати до 38 млн дол. протягом чотирьох років для зміцнення можливостей України в області кібербезпеки за допомогою підтримки законодавчої і регуляторної реформи, підготовки кадрів в кіберсфері і залучення приватного сектора», – йдеться в повідомленні держдепартаменту

США выделяют Украине восемь миллионов долларов на кибербезопасность = [США виділять Україні вісім мільйонів доларів на кібербезпеку] // Зеркало. – Баку, 2020. – 04.03. (<https://zerkalo.az/ssha-vydelyat-ukraine-vosem-millionov-dollarov-na-kiberbezopasnost/>).

***

Сполучені Штати оголосили про готовність інвестувати протягом наступних чотирьох років на цілі розбудови кібербезпеки в Україні до 38 млн. Про це повідомляє пресслужба Держспецзв'язку за підсумками міжвідомчих українсько-американських консультацій із кібербезпеки, що відбулись у Києві. Гроші будуть виділені в рамках «кібер-діалогу», проведеного в Києві між чиновниками обох країн. Як пише The Hill, гроші підуть на фінансування нового проекту, спонсором якого виступає USAID. Загалом проект збирається залучити 38 млн дол. впродовж наступних чотирьох років з метою збільшити можливості України у сфері кібербезпеки. Зокрема, Зазначається, що ці гроші інвестуватимуть, зокрема, на напрямки підтримки удосконалення нормативно-правової бази, підвищення кадрового потенціалу та налагодження державно-приватного партнерства. Під час кіберконсультацій між Україною та США сторони обговорили нещодавні зміни у сфері національної політики в галузі кібербезпеки, актуальні питання забезпечення

безпеки майбутніх мереж зв'язку 5G, розбудову національного кіберпотенціалу та питання міжнародної політики у сфері кібербезпеки

Miller, Maggie. State pledges \$8 million to Ukraine for cybersecurity assistance = [Держдепартамент пообіцяв Україні 8 мільйонів доларів на кібербезпеку] / M. Miller // The Hill. – Washington, 2020. – 03.03. (<https://thehill.com/policy/cybersecurity/485747-state-dept-pledges-8-million-to-ukraine-for-cybersecurity-assistance>).

***

Автор у статті пише про шахраїв, які заманюють інвесторів фальшивою рекламою через підроблені оголошення у Facebook та ігри мобільних телефонів, які демонстрували знаменитості. Оглядач стверджує, що «армія з понад 200 фальшивих трейдерів базується в Україні» Інвестори у Великобританії та Австралії – серед тисяч людей, які потрапили в очевидну аферу

Osborne, Hilary. Revealed: fake 'traders' allegedly prey on victims in global investment scam = [Виявлено: фальшиві «трейдери», які нібито полюють за жертвами в глобальній інвестиційній афері] / H. Osborne // The Guardian. – London, 2020. – 02.03. (<https://www.theguardian.com/world/2020/mar/01/revealed-fake-traders-allegedly-prey-on-victims-in-global-investment-scam>).

КРИМ

Автор описує подорож берлінського репортера Є. Мюлінга причорноморськими країнами. Репортер відвідав Крим, окупований росіянами. Росіяни, з якими він зустрічався, всі говорять одне і те ж: «Крим завжди був російським, це не питання завоювання, а репатріації». Автор вважає, «звичайно, це неправильно, як і українські твердження, що Крим – це їх територія». Є. Мюлінг пояснює, що «Крим був татарською землею до того, як цариця Катерина зробила її козацькою землею»

Gasser, Hans. Der Oligarch und die schwimmenden Bäume = [Олігарх і плаваючі дерева] / H. Gasser // Sueddeutsche Zeitung. – Berlin, 2020. – 09.03. (<https://www.sueddeutsche.de/reise/reisereportage-der-oligarch-und-die-schwimmenden-baeume-1.4832803>).

***

Н. Джелял є віце-президентом Меджлісу – парламенту кримських татар, який у Криму заборонений з 2016 р. Він живе в Криму. Нещодавно Н. Джелял прибув до Праги як один із учасників семінару з прав людини в Криму. Виступила також Т. Печончик, представниця Українського громадського правозахисного центру ZMINA, яка здійснює моніторинг ситуації з правами людини в Криму. В інтерв'ю, наданому для iROZHLAS.cz, Н. Джелял разом з Т. Печончик описують атмосферу в Криму, де російська адміністрація намагається цілеспрямовано підтримувати страх. «Це як

ходити по краю прірви. Ніщо не врятує, коли вони у ФСБ вирішать ліквідувати тебе», – зазначає Н. Джелял

Krymští aktivisté: Obvinít vás mohou z čehokoliv, záleží na fantazii úřadů. Krym je poloostrov strachu = [Кримські активісти: Вони можуть звинуватити вас у будь-чому, залежно від уяви влади. Крим – нівострієв страху] // Český rozhlas. – Prague, 2020. – 08.03. (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/krym-rusko-ukrajina-lidska-prava-anexe-rozhovor-nariman-dzeljal-tetiana_2003081439_eku).

***

Президент Росії В. Путін запропонував зміни до конституції Росії, які мають прямий стосунок до анексії Криму. Нинішня реформа В. Путіна ставить мету перешкодити майбутнім урядам повернути Крим Україні, адже поправка стверджує, що Росія ніколи не повинна здавати будь-яку територію. Дані поправки запропоновані у відповідь на пропозицію члена робочої групи про заходи щодо запобігання передачі Криму, анексованого Росією у 2014 р.

Baynes, Chris. Putin proposes amending Russia's constitution to ban same-sex marriage = [Путін пропонує внести зміни до конституції Росії щодо заборони одностатевих шлюбів] / С. Baynes // The Independent. – London, 2020. – 03.03. (<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/putin-same-sex-marriage-ban-lgbt-marriage-russia-a9373096.html>).

***

Рада Безпеки ООН проведе слухання щодо ситуації в окупованому Росією Криму, заявив речник постійної місії України при ООН О. Ніколенко. «З нагоди шостої річниці російської окупації [Криму] 6 березня відбудеться засідання Ради Безпеки ООН щодо Криму та Севастополя у форматі Аггіа за ініціативою України та її партнерів – Естонії, США, Німеччини, Франції, Великобританії та Бельгії», – зазначив О. Ніколенко

Penktadienį JT Saugumo Taryba rengia posėdį dėl situacijos Kryme = [Рада Безпеки ООН проведе слухання щодо ситуації в Криму] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 03.03. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2020/03/03/news/penktadieni-jt-saugumotaryba-rengia-posedi-del-situacijos-kryme-13865836/>).

***

Лідер Меджлісу кримськотатарського народу М. Джемілев вважає, що якби Україна дала відсіч Росії в Криму, вона б уникла війни на Донбасі. «Ми чекали від українського керівництва заклик на кшталт того, що країна в небезпеці, ворог зайшов на нашу землю, громадяни – до зброї! Але цього не було. А якби ми тоді дали відсіч в Криму, я абсолютно впевнений, Росії не було б на Донбасі», – наголосив М. Джемілев. За його словами, «легке захоплення Криму надихнуло Росію йти далі»

«Якби Росія отримала відсіч у Криму, на Донбасі її б не було» // Гомін України. – Toronto, 2020. – 03.03. (<http://www.homin.ca/news.php/news/21638/group/6>).

***

Автор статті турецького видання пише, що в березні в Росії відбудеться чергове помпезне святкування шостої річниці анексії Криму тоді, як значна частина населення півострова, живе в страху, створеного окупаційною державою. З 2014 р. найвищий самоврядний орган кримських татар – Меджліс – поза законом, а кримськотатарські ЗМІ змушені були закритися. Кілька лідерів Меджлісу та кримськотатарських активістів були оголошені персоною нон-грата. Десятки українських та кримськотатарських активістів були доставлені в російські в'язниці з півострова. Багатьом виносили тривалі терміни ув'язнення за політично мотивованими звинуваченнями. Незважаючи на великі інвестиції, пише автор статті, «економічна ситуація в Криму є досить похмурою, і колись легкодоступний півострів залишається ізольованим від світу»

Ablyatifov, Adil Girey. Crimea: Story of a twice stolen peninsula = [Крим: історія про вкрадений півострів] / A. G. Ablyatifov // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 01.03. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/crimea-story-of-a-twice-stolen-peninsula>).

ДОНБАС

Заступник глави адміністрації президента РФ Д. Козак, який очолює український напрям, анонсував появу нового механізму врегулювання конфлікту на Донбасі. «Скоро з'явиться новий діалоговий майданчик за участю представників «нормандського формату» і сторін конфлікту», – заявив він в Мінську після засідання Тристоронньої контактної групи. Д. Козак разом з главою Офісу Президента України А. Єрмаком були учасниками засідання Тристоронньої контактної групи. Чиновники такого рівня вперше брали участь в роботі ТКГ в Мінську. Спецпредставник ОБСЄ Х. Грау повідомила, що контактна група по Донбасу домовилася про відкриття двох нових пунктів пропуску через лінію дотику. За її словами, гуманітарна робоча група приділила основну увагу питанням обміну утримуваними

Соловьев, Владимир. Козак анонсировал новый механизм урегулирования конфликта в Донбассе = [Козак анонсував новий механізм врегулювання конфлікту на Донбасі] / В. Соловьев // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 12.03. (<https://www.kommersant.ru/doc/4284609>).

***

Автор статті угорського видання пише, що біля села на півдні Донецька, приблизно в 20 км від Маріуполя безпілотники обстріляли український військово-медичний транспортний засіб. Автомобіль був вражений двома ударами, але ніхто не постраждав. Команда вказала, що на автомобілі була емблема Червоного Хреста, що вказує на те, що це була медична машина. «Подібні злочини ще раз показують, що

збройні сили Російської Федерації провокаційно ігнорують всі норми міжнародного гуманітарного права, що застосовуються до бойових дій», – йдеться в заяві

Tamás, Pál. Dróntámadás ért egy ukrán vöröskeresztes járművet = [Напад безпілотника вразив український транспортний засіб Червоного Хреста] / P. Tamás // Index. – Budapest, 2020. – 09.03. (https://index.hu/kulfold/2020/03/09/ukran_valsag_drontamadas_voroskereszt_donyeck/)

***

Литовський волонтер А. Палтарокас побував у двох країнах, де відбуваються військові конфлікти: подорожував як на схід України, так і в Грузію, повідомляє Lietuvos Rytas. «Я б охарактеризував цю поїздку як місію, тому що вона була спрямована на те, щоб передати підтримку і поширити інформацію, про те що відбувається, таку, якою вона є насправді», – розповів волонтер. Він організував першу поїздку на схід України разом з групою «Яструб-роуд». Місія в Україну». Разом з трьома членами групи вони «купили обладнання, необхідне для військових, і вирушили в похід». «Волонтерство дуже важливе через відсутність обладнання, найосновніших предметів домашнього ужитку. Якщо ми можемо допомогти, ми повинні це зробити», – наголосив А. Палторакс

Šikaitė, Indrė. Alkas Paltarokas apie kelionę po karštuosius taškus: «Į mus buvo nusitaikę rusų kariai» = [Алкас Палтарокас під час екстремальної поїздки: «Російські війська нас брали під приціл»] / I. Šikaitė // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 02.03. (https://www.lrytas.lt/zmones/keliones/2020/03/02/news/alkas-paltarokas-apie-kelione-po-karštuosius-taskus-i-mus-buvo-nusitaike-rusu-kariai--13686669/).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Міністр оборони Німеччини А. Крамп-Карренбауер вважає санкції проти Росії важливими для припинення бойових дій в Сирії. Міністр оборони також закликав до більшої прихильності з боку Європи. «В українському конфлікті санкції показали, що Росії не дадуть робити все безкарно», – наголосив А. Крамп-Карренбауер

Kramp-Karrenbauer erwägt Sanktionen gegen Russland = [Крамп-Карренбауер розглядає санкції проти Росії] // Die Zeit. – Berlin, 2020. – 03.03. (https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-03/griechenland-tuerkisch-griechische-grenze-fluechtlinge-europaeische-union).